



SPORT RENDEERT

Sportnota Uithoorn 2008 - 2012

Uithoorn
December 2008

Inhoud

Voorwoord	5
Samenvatting	7
1. Aanleiding	11
2. Trends en ontwikkelingen	13
- Demografisch	13
- Verstedelijking en ruimtegebrek	13
- De ontwikkelingen van de sportmarkt	13
- Accommodatieontwikkelingen	14
- De rol van de lokale overheid	14
3. Positionering beleidsveld sport	15
- Rijksoverheid, Provincie Noord-Holland	15
- De buurgemeenten	16
- Sport in relatie tot andere beleidssectoren	16
4. Verleden, heden, toekomst	19
- De oude sportnota	19
- SWOT	20
- Voorzetten voor nieuw beleid	23
- Visie en doelstellingen	23
5. Heldere rollen	25
- De rol van de gemeente	25
- De rol van de partners	26
- De rol van de Stichting Sportbelangen Uithoorn	26
6. Voldoende, betere en eigentijdse accommodaties	29
- Uitgangspunten sportaccommodatiebeleid	29
- Doelstelling sportaccommodatiebeleid	29
- Gemeentelijke rol	29
- Niet meer, niet minder. Wel beter en effectiever	31
- Binnensportaccommodaties	31
- Buitensportaccommodaties	33
- Overige voorzieningen	33

7. Een sterke organisatorische sportinfrastructuur	35
Doelstellingen	35
- Met jeugd meer toekomst	36
- Een beter bestuur, een betere organisatie	37
- Samen werken	38
8. Financiën en planning	41
- Uitgangspunten en kaders voor financiering	41
- Uitvoeringsprogramma 2009 - 2012	42
Bijlagen	
1. Ontwikkelingen en trends in Nederland; lokale ontwikkelingen	43
2. Samenvatting clubvisies	49
3. Ledentallen clubs	51
4. Aantal gesubsidieerde jeugdleden	53
5. Gebruik Jeugdsportpas	53



Voorwoord

Sport rendeert. Daarom investeert de gemeente Uithoorn graag in de sport: door het bieden van goede accommodaties, door het ondersteunen van het bestuur bij sportorganisaties en door het stimuleren van mensen om te gaan en vooral te blijven sporten.

Als sporter investeer je door te trainen, contributie te betalen en te helpen in het clubhuis, op het veld of achter de bestuurstafel. Het levert je plezier, een goede gezondheid en waardevolle contacten op.

De sportvereniging investeert in een goed opgeleid kader, een sfeervol clubhuis en een geoliede organisatie met aandacht voor zijn leden. De leden zijn daardoor gemotiveerd, hebben een band met de club, leveren prestaties die de krant halen en beleven een gezellige derde helft.

In het Coalitieakkoord 2006 – 2010 maakt de gemeente Uithoorn zich sterk voor het benutten van ‘de kracht van onze samenleving’. De Uithoornse sportwereld is één van die sectoren die kracht uitstraalt en die energie zetten wij graag in. Alle sportverenigingen zijn daarom intensief betrokken geweest bij de inhoud van deze sportnota. Ik ben blij met hun betrokkenheid, aanvullingen en opbouwende kritiek.

De gezamenlijk inzet van gemeente en sportverenigingen levert ook wat op: het sportbudget is tot 2012 structureel verhoogd en in vier jaar tijd worden hoogwaardige sportvoorzieningen gerealiseerd. Het is mijn stellige overtuiging dat we op deze manier allemaal werken aan een belangrijk maatschappelijk rendement en belangrijker nog, veel plezier aan de sport beleven.

Wethouder Sport
Jeroen Verheijen



Samenvatting

De toegenomen maatschappelijke betekenis van sportbeoefening én de ambities van Uithoorn om een hoogwaardig pakket voorzieningen voor haar bevolking te realiseren vormen de belangrijkste aanleidingen voor het schrijven van deze sportnota. Het sportbeleid was verouderd en gaf geen antwoord meer op vraagstukken en uitdagingen die zich in de huidige tijd aandienen. Daarom is een geactualiseerd beleidskader nodig.

Op grond van overwegingen, zoals hierboven beschreven kan een doelstelling worden geformuleerd. Het doel van het accommodatiebeleid van de gemeente Uithoorn is toekomstgericht adequate huisvesting te bieden voor het onderwijs en de activiteiten op het gebied van welzijn en cultuur. Daarbij wordt gewerkt vanuit een integrale benadering. De beschikbare accommodaties worden zo effectief mogelijk benut en worden waar mogelijk meervoudig gebruikt. De geformuleerde ambities worden verwezenlijkt vanuit een procesbenadering, op een planmatig wijze en binnen een omvattend en beheersbaar financieel kader.

Het accommodatiebeleid, zoals beschreven in deze nota, is bedoeld voor de periode van 2008 tot en met 2014 en sluit aan bij de strategische hoofdlijnen van de gemeente. ⁽¹⁾ Maar het reikt natuurlijk veel verder. Gebouwen worden immers langdurig gebruikt. Beslissingen over investeringen in het kader van het accommodatiebeleid hebben dus gevolgen voor een lange periode. Daarmee blijkt deze nota ver vooruit. Het accommodatiebeleid is feitelijk een investeringsagenda voor de toekomst.

Trends, ontwikkelingen en terugblik

- Een analyse van trends en ontwikkelingen, demografisch, sociaal cultureel, sociaal economisch, ruimtelijk en bestuurlijk laat voor Uithoorn o.a. zien dat er in de toekomst meer mensen met specifieke bewegingsbehoeften zullen zijn. Het aantal jongeren neemt in geringe mate toe.
- Dat betekent dat voorwaarden gecreëerd dienen te worden voor een gedifferentieerd sportaanbod. Meer sportaanbieders zullen het Uithoornse sportaanbod gaan verzorgen: naast de traditionele sportverenigingen zien we de opkomst van de commerciële sportaanbieder en de wat informelere zelforganisatie. De sportverenigingen als aanbieder blijven echter een niet te onderschatten rol vervullen. Zij zorgen voor maatschappelijke binding en interactie tussen mensen.
- De rol van de gemeente zal anders worden: we zullen actief regie voeren bij de uitvoering van ons sportbeleid, gericht op het plegen van noodzakelijke interventies vanuit een maatschappelijk belang. De gegroeide maatschappelijke betekenis van sport maakt dat wij in onze regievoering zullen moeten werken aan een sportbeleid dat zich kenmerkt door een integrale aanpak en benadering.
- Economische groei, ruimtelijke ontwikkelingen en vraag naar nieuwe woningbouwlocaties zullen de druk op de sportvoorzieningen vergroten. Aan de ene kant stelt dat eisen aan de bereikbaarheid van de sportvoorzieningen. Aan de andere kant vragen kwalitatief hoogwaardige woonomgevingen om sport- en recreatievoorzieningen dichtbij huis.
- Sociaal culturele ontwikkelingen brengen met zich mee dat individuele takken van sport buiten verenigingsverband aantrekkelijker zullen worden. De explosieve toename van joggers, skaters, toerfietzers, wandelaars en watersporters vormt daarvan het bewijs. Door de grotere behoefte aan kwaliteit en service van de sportbeoefenaar zullen hogere eisen aan de lokale sportvoorzieningen worden gesteld. Voor verenigingen heeft de grotere kwaliteitsbehoefte eveneens gevolgen. Men zal steeds minder verzekerd worden van een vast marktaandeel. Daarbij komt dat de bereidheid van vrijwilligers om zich voor verenigingswerk in te zetten minder zal worden.

Kijken we terug op het sportbeleid dat we tot op de dag van vandaag gevoerd hebben dan zien we dat de sterke punten van dat beleid vooral tot uitdrukking komen in een grote diversiteit aan sporttakken en bewegingsvormen, een grote mate van zelfredzaamheid van sportverenigingen en een sterke regionale oriëntatie. Daartegenover staan ook zwakke kanten, zoals een haperende overlegstructuur, een gebrek aan uitbreidingsmogelijkheden bij de sportparken en verouderde accommodaties.

Er liggen tal van kansen voor de sportsector om tot een verdere doorontwikkeling te komen. De toegenomen aandacht van de Rijksoverheid heeft gezorgd voor extra subsidiestromen, de opwaardering van het vak bewegingsonderwijs zorgt voor impulsen in georganiseerde sport en de ontwikkeling van multifunctionele accommodaties verruimt de samenwerkingsmogelijkheden. Belangrijkste bedreigingen vormen de afnemende bereidheid om vrijwilligerswerk te verrichten, de toegenomen regelgeving en de beperkte fysieke ruimte voor het beoefenen van sport.

Blik op de toekomst

In het Coalitieakkoord 2006-2010 is de algemene beleidsvisie voor de langere termijn vastgelegd. Kwaliteit van leven, wonen, werken en recreëren staan daarin centraal.

Vertalen we deze algemene beleidsvisie naar de sportsector dan willen wij een sportbeleid voeren dat steunt op twee pijlers:

- Kwalitatief goede, voldoende en eigentijdse sportvoorzieningen voor iedereen.
- Sterke organisatorische sportinfrastructuur.

Voldoende, betere en eigentijdse accommodaties

Niet meer, niet minder, maar wel beter en effectiever. Dat is de kern van het beleid dat wij de komende periode willen voeren. Het verbeteren van de kwaliteit van onze sportvoorzieningen en het vinden van slimme oplossingen voor ruimtegebruik staan voorop. Wij leggen onze hoogste prioriteit bij het upgraden en optimaliseren van de Sportboulevard. Voor de binnensportaccommodaties en zwemvoorzieningen zien wij geen aanleiding om extra inspanningen te verrichten, mede omdat capaciteitsvraagstukken in regionaal verband opgelost kunnen worden.

Omdat ons sportaccommodatiebeleid niet meer eenduidig en consistent was hebben wij uitgangspunten, doelstellingen en criteria geformuleerd. Daardoor hebben wij afgebakend wat wij wel en wat wij niet tot onze verantwoordelijkheid rekenen. De gemeentelijke rol bij het stichten en in stand houden van accommodaties hebben wij gekoppeld aan het te verwachten maatschappelijk rendement. Daaruit resulteert een indeling van accommodaties in twee categorieën. Voor categorie A neemt de gemeente wel verantwoordelijkheid voor het stichten en in stand houden; voor categorie B niet.

Een sterke organisatorische sportinfrastructuur

Zoveel mogelijk inwoners van Uithoorn moeten blijvend aan sport kunnen doen. Dat begint voor ons bij de jeugd: "Met jeugd meer toekomst". Daarom zetten we in op het behoud van de jeugdsportsubsidiëring en de Jeugdactiviteitenpas. Met deze twee instrumenten streven we naar betaalbare en gevarieerde sportbeoefening door de groep jeugdigen.

De Uithoornse sportverenigingen leveren ons de sociale infrastructuur die in een tijd van individualisering en eigenbelangen hard nodig is. Binnen die clubs zien we plezier, beleving, teamspirit, betrokkenheid en binding. Dat zij in de huidige tijd met allerlei problemen en knelpunten kampen heeft onze speciale zorg en aandacht. Door diverse stimuleringsmaatregelen in het vooruitzicht te stellen denken wij het bestuurlijk en organisatorisch vermogen te verbeteren en de vitaliteit van de Uithoornse sportvereniging in stand te houden.

Door middel van een gedifferentieerde benadering zullen we de komende jaren investeren in betere besturen en betere organisaties. Wij zien heel veel kansen in samenwerkingsvormen. Tussen verenigingen onderling, maar ook met partners in het onderwijs, de welzijnssector en de zorg. Een meer geprofessionaliseerde aanpak is onvermijdelijk. Daarom willen we voor twee combinatiefuncties in de vorm van een pilot – project gebruik maken van de zogenaamde “Impuls brede scholen, sport en cultuur”. Deze zullen vanaf 2010 de samenwerking tussen scholen en sportverenigingen vorm gaan geven met het doel om een naschoolse sportopvang te realiseren en kinderen vanuit het bewegingsonderwijs toe te leiden naar de sportverenigingen.

Uitvoeringsprogramma

De beleidsvoornemens zijn opgenomen in een uitvoeringsprogramma dat tot 2012 loopt.

De structurele verhoging van het sportbudget loopt op van € 56.000 in 2009 tot € 247.000 in 2012. In 2009 en 2010 zijn eenmalige budgettaire verhogingen voorzien van resp. € 30.000 en € 15.000.



1 | Aanleiding

Vanaf de jaren '80 voert Uithoorn een sportbeleid dat sterk accommodatiegericht is. Dit sportbeleid is voor het laatst vastgelegd in 1987. Sinds die tijd heeft de sportsector, landelijk én lokaal, niet stilgestaan. De accenten zijn verschoven van de fysieke naar de sociale infrastructuur. We zien die accentverschuiving ook terug in Uithoorn.

In het Coalitieakkoord 2006-2010 staat vermeld dat de gemeente Uithoorn haar inwoners een hoogwaardig pakket aan voorzieningen op het gebied van sport, recreatie, zorg, welzijn, onderwijs en cultuur wil aanbieden. Tegelijkertijd heeft de gemeente de behoefte om vanuit het sportbeleid de mogelijkheden te benutten om een bijdrage te leveren aan beoogde maatschappelijke effecten op andere beleidsterreinen.

Het Coalitieakkoord en de begrotingsbehandeling in de Raad van 8 november 2007 vormden de opmaat voor het formuleren van de behoefte aan een actualisatie van het sportbeleid in Uithoorn. De huidige beleidskaders zijn verouderd en ontoereikend.

De toegenomen maatschappelijke betekenis van sport is één van de redenen om een actief en vernieuwend sportbeleid te gaan voeren.

Sportbeoefening is allang niet meer een doel op zich, maar heeft ook een functie bij het realiseren van maatschappelijke doelen. Sport stimuleert de maatschappelijke participatie, bevordert de sociale cohesie, draagt bij aan een gezonde leefstijl en speelt een belangrijke rol in het tegengaan van bewegingsarmoede.

Er is nog een reden om het huidige sportbeleid te vernieuwen. Het verenigingsleven is van wezenlijk belang voor de sociale infrastructuur in onze gemeente. De positie van sportverenigingen is de afgelopen jaren in toenemende mate onder druk komen te staan. Financiële problemen, een tekort aan vrijwillig kader, een afnemende betrokkenheid van leden, de toegenomen regelgeving, de concurrentie van andere sport- en vrijetijdsaanbieders en een onvoldoende marktgerichte instelling van sportverenigingen zijn de belangrijkste knelpunten waar verenigingen mee kampen.

Als wij de huidige verenigingsstructuur willen behouden en versterken, dan vraagt dat om een duidelijke visie van het gemeentebestuur en de daarmee verband houdende interventies.

Sportbeleid was lange tijd louter lokaal sportbeleid. Met het beschikbaar stellen van extra bijdragen met allerlei impulsregelingen heeft de Rijksoverheid kleur voor de sport bekend. (Breedtesportimpuls; BOS-impuls; combinatiefuncties). Het ziet ernaar uit dat ook in de toekomst meer rijks gelden voor de sport beschikbaar komen. Daarmee krijgen de gemeenten meer financiële armslag om initiatieven te ontwikkelen met andere dan enkel gemeentelijke middelen. Reden temeer om tot visie- en ideeënontwikkeling te komen.

Het formuleren van nieuwe doelstellingen, speerpunten en instrumenten is dus nodig. We willen in de pas blijven lopen met huidige ontwikkelingen in de sport. Daarom is een geactualiseerd beleidskader voor de sport hard nodig.



2 | Trends en ontwikkelingen

In dit hoofdstuk geven we aan wat de te verwachten invloed van een aantal maatschappelijke ontwikkelingen en trends is voor de toekomst van de sport in Uithoorn. Een meer uitgebreide beschrijving van deze ontwikkelingen is opgenomen in bijlage 1.

2.1 Demografische ontwikkelingen

De verwachte bevolkingsgroei zal leiden tot een lichte groei van de ledentallen van de Uithoornse sportverenigingen. Omdat de sportverenigingen zich in hun aanbod vooral richten op jeugdigen zullen zij anticiperen op de lichte groei in het jeugdsegment. Overigens zal het effect maar kortstondig zijn, want na 2010 zet een lichte daling in van het aantal jeugdigen tot en met 18 jaar. De veranderende samenstelling van de bevolking lijkt kansen te bieden voor de sportverenigingen.

Onze verwachting is echter dat de meeste Uithoornse verenigingen zich zullen blijven richten op de jeugd en de groep 18 – 35 jarigen. De oudere sporter (de 55+ er) vindt ondertussen zijn/haar weg via het anders georganiseerde circuit: bij Amstelhof en Plux en bij Vita. Voor de oudere, die over voldoende financiële middelen beschikt zal dat overigens gemakkelijker en vanzelfsprekender gaan dan voor de oudere die met een klein pensioen moet zien rond te komen.

2.2 Verstedelijking en ruimtegebrek

Aan de westzijde van Uithoorn, tussen woningbouw en kassengebieden, is nu een groene buffer, die hoofdzakelijk is ingevuld is met sportvoorzieningen. Onze verwachting is dat de druk op deze groene buffer, de Sportboulevard, zal toenemen. Sportparken zijn over het algemeen gewilde locaties voor bedrijfsvestigingen of woningbouw. De ruimtelijke en economische ambities bieden de sportsector daarentegen ook tal van kansen.

- Verkoop van “sport”grond biedt mogelijkheden tot herinvestering en innovaties, zoals de accommodatie van de UWTC aan de Europarei.
- Verdichting van de ruimte zal leiden tot behoefte aan medegebruik van bestaande sportvoorzieningen, m.a.w. een hogere bezetting en kansen op ledengroei van de gebruikende verenigingen.
- Verdichting van de ruimte zal leiden tot clustering van voorzieningen, waar meer mogelijkheden ontstaan voor een geclusterd activiteitenaanbod voor specifieke groepen, waaronder jeugd. Het sportcomplex van KDO is een goed voorbeeld van clustering.
- Kleinschalige sportvoorzieningen op buurt- en wijkniveau (trapveldjes, speelplekken, speellandschappen) vergroten niet alleen de aantrekkelijkheid van het wonen. Zij zorgen voor een verruiming van het scala aan sport- en bewegingsmogelijkheden.
- De ambitie om Uithoorn tot een aantrekkelijke woongemeente te maken zal uiteindelijk tot betere voorzieningen voor routegebonden sportbeoefening (wandelen, fietsen, joggen, skeeleren, kanoën, roeien) leiden.

2.3 De ontwikkeling van de sportmarkt

Sportverenigingen zijn sociale structuren, waar groepsbinding, gezamenlijke waarden en normen, zelfwerkzaamheid, integratie en participatie een belangrijke rol spelen. Zij worden dan ook als belangrijke uitvoeringspartners gezien om te komen tot het realiseren van onze maatschappelijke doelen.

Sportverenigingen zijn inmiddels niet meer de enige sportaanbieders. Ook commerciële instellingen, scholen, welzijnsinstellingen en zelforganisaties leveren met hun sportaanbod een bijdrage aan de realisatie van die doelen. Het keuzepalet voor de Uithoornse burger is dus groter. Tussen de sportaanbieders is sprake van een scherpere concurrentie. Verdringingseffecten dreigen.

2.4 Accommodatieontwikkelingen

Spreiding, betaalbaarheid en bereikbaarheid waren en zijn belangrijke criteria in ons sportbeleid. Zij zullen dat ook blijven, gelet op de doelstellingen om het woon- en leefklimaat in Uithoorn en de Kwakel te optimaliseren.

De keuze voor een goed gespreid en een omvangrijk voorzieningenpakket brengt een instandhoudingsverplichting met zich mee. Die verplichting staat op gespannen voet met:

- De beschikbare budgetten
- De ambities om tot vernieuwing van het accommodatiebestand te komen
- De wens tot betaalbaarheid

De overdracht van beheers- en onderhoudstaken kan slechts verantwoord plaatsvinden als er sprake is van:

- Garanties voor continuïteit
- Garanties voor deskundige uitvoering
- Voldoende toerusting met financiële middelen en (professionele) uitvoeringscapaciteit
- Voldoende bewegingsvrijheid in tarieven, ingebruikgeving en openstellingtijden

2.5 De rol van de lokale overheid

Uithoorn werkt in toenemende mate aan een integraal sportbeleid en aan een “sportinclusief” denken.

Er zijn veel aanknopingspunten:

- Op projectniveau, zoals de Jeugdactiviteitenpas en de ontwikkeling van de Brede School in de Legmeer
- In het vrijwilligersbeleid.
- In het verder vormgeven van de Structuurvisie.
- De nog te ontwikkelen accommodatievisie.

De Uithoornse sportwereld zal moeten wennen aan het meer en meer samen optrekken met andere organisaties die op het terrein van sport en bewegen actief zijn. De meest voor de hand liggende partners zijn de scholen, de commerciële sportaanbieders, Sportbedrijf Amstelveen, Sportservice Noord-Holland, Vita en Cardanus.

Ook hier zijn tal van aanknopingspunten:

- Naschoolse opvang
- De Jeugdactiviteitenpas
- Het speelbeleidsplan
- Gezamenlijk gebruik van accommodaties

3 | Positionering beleidsveld sport

Sportbeleid maken doe je niet alleen. De gemeente Uithoorn heeft op diverse niveaus partners die invloed uitoefenen op haar sportbeleid. Extern door partners als de Rijksoverheid, de provincie Noord-Holland en direct omliggende gemeentes als Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer en de Ronde Venen. Intern door andere beleidsvelden, zoals jeugd, ruimtelijke ordening, onderwijs, gezondheidszorg en maatschappelijke ontwikkeling.

3.1 Rijksoverheid

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft de laatste twee decennia haar beleidsinspanningen op het terrein van sport en bewegen geïntensiveerd. Met dat beleid wil VWS de lokale sportinfrastructuur versterken en sport een volwaardige plaats geven binnen het gemeentelijk beleid. VWS wil naar verbreding van het sportbeleid door een integrale aanpak met andere beleidsterreinen en een vroegtijdige betrokkenheid van 'het veld'. Beleidsbepalers op verwante beleidsterreinen als onderwijs, welzijn en ruimte worden geacht sportinclusief te denken bij het ontwikkelen van beleid.

In de nota 'Tijd voor Sport' (2005) en het uitvoeringsprogramma "Samen voor sport" (2006) is de basis gelegd voor een landelijk sportbeleid met een nieuw elan. In een aantal beleids- en koersbrieven geeft de rijksoverheid vervolgens een verdere invulling aan haar voornemens. Het meest expliciet is de beleidsbrief van oktober 2007: "De kracht van sport". Het kabinet zet daarin in op het benutten van de kracht van de sport en het optimaliseren van de maatschappelijke functie van de sportsector. Die kracht schuilt vooral in het vermogen van de sport om mensen te binden, een aantrekkelijke leef- en leeromgeving voor de jeugd te creëren en mensen te stimuleren tot een gezonde en actieve leefstijl.

Het kabinet investeert vanaf 2009 structureel € 20 mln extra in de sport en vraagt lokale overheden ook om te investeren in versterking van de sportverenigingen en door het voeren van een actief sport- en beweegbeleid. Als "hard" doel formuleert het kabinet dat "10% van de sportverenigingen zodanig sterk zijn dat zij niet alleen in staat zijn de eigen leden te bedienen, maar zich ook richten op het onderwijs, de naschoolse opvang, de wijk en/of de vaak kwetsbare doelgroepen die minder vaak aan sport deelnemen." Het kabinet wil dat doel mogelijk maken door de inzet van zogenaamde "combinatiefuncties": functies waarbij professionals in sport, cultuur en onderwijs (brede scholen) werkzaam zijn.

De beleidsvoornemens van de Rijksoverheid spreken ons aan. Indirect bevestigen zij onze ambitie in het Coalitie Akkoord 2006-2010 om "de kracht van onze samenleving" te benutten. Het appèl dat de Rijksoverheid doet om meer sportinclusief te denken en te handelen, de sportverenigingen te versterken en een actief sport- en beweegbeleid te voeren nemen wij graag over. Wij zullen scherp zijn op het binnenhalen van impuls gelden om zodoende uitvoering te kunnen geven aan het sportbeleid.

3.2 Provincie Noord-Holland

In het sociaal beleidskader Provincie Noord-Holland 2005 – 2008 "Welzijn werkt" stelt de provincie het omgaan met een aantal maatschappelijke vraagstukken van deze tijd centraal, zoals ontgroening en vergrijzing.

Eén van de vijf thema's die richtinggevend zijn voor de provinciale inzet is het thema "Sport en vrije tijd". Zo investeert de provincie onder meer in het ontwikkelen van een regionale ondersteuningsstructuur voor de sport. Daarmee verbetert de ondersteuning van lokale sportverenigingen en kan sneller worden ingespeeld op gemeentelijke vragen.

In haar Welzijnsagenda 2008 stelt de provincie subsidies beschikbaar voor activiteiten gericht op het bestrijden van overgewicht bij jongeren, het laten en blijven sporten door allochtonen, het stimuleren van sporten en bewegen door ouderen en het bevorderen van integratie van probleemjongeren.

Sportservice Noord-Holland (SSNH) speelt een belangrijke rol in het uitvoeren van het provinciaal sportbeleid en eveneens in het tot stand brengen van gemeentelijke uitvoeringsprogramma's. SSNH werkt in opdracht van de Noord-Hollandse gemeenten, de provincie, sportbonden en sportverenigingen en andere organisaties.

De gemeente en de provincie zitten beleidsinhoudelijk op één lijn. Deze lijn zullen wij in de komende beleidsperiode voortzetten. Daar waar nodig zullen wij gebruikmaken van de diensten en deskundigheid van SSNH.

3.3 De buurgemeenten

“Goed voorbeeld doet goed volgen” en “Beter een goede buur dan een verre vriend”.

Beide spreekwoorden zijn van toepassing op de relatie tussen Uithoorn en de buurgemeenten. Door middel van kennisuitwisseling, samenwerking op regionaal niveau, gezamenlijke gebruikmaking van uitvoeringscapaciteit en accommodatiedeling is er sprake van gedeelde belangen en gemeenschappelijke interesse.

Op accommodatiegebied vullen de buurgemeenten een aantal lacunes in de sportaccommodaties op, onder andere door grotere en betere zwemvoorzieningen en door het leveren van onderdak aan een aantal binnensporten die in de gemeente Uithoorn niet voorkomen (basketball en korfbal).

Aan de andere kant profiteren de inwoners van andere gemeenten weer van het feit dat Uithoorn beschikt over voorzieningen waar atletiek, roeien en kanoën, wielersport en honk- en softbal kunnen worden beoefend. De in onze gemeente gehuisveste verenigingen AKU, Michiel de Ruyter, UWTC en HSV Thamen hebben (daardoor) mede een regionaal karakter.

De gemeente Uithoorn is een groot voorstander van regionale spreiding van lusten en lasten op het gebied van sportaccommodaties. Daarbij dient het te waken voor een goede balans tussen “geven en nemen”. Alleen door intensieve samenwerking en regelmatig bestuurlijk en ambtelijk overleg met de buurgemeenten kan de gemeente blijven werken aan een optimalisering van die balans.

De organisatie van de JeugdActiviteitenPas van Uithoorn wordt voor een belangrijk deel uitgevoerd door het Amstelveens Sportbedrijf. Hierdoor kunnen de werkzaamheden efficiënt en deskundig worden uitgevoerd.

In regionaal verband is de gemeente actief betrokken bij het door SSNH opgezette samenwerkingsverband Aangepast Sporten Amstel & Meerlanden. Ouderkerk a/d Amstel, Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer maken eveneens deel uit van dat samenwerkingsverband.

Het gezamenlijk bundelen van belangen is voor een gemeente als Uithoorn bittere noodzaak. De gemeente is daarom voorstander van regionalisering van de uitvoering van sportactiveringsbeleid. Ook zijn wij voorstander van een regionale afstemming in de planning en het gebruik van sportaccommodaties. Wij zullen ons actief blijven inzetten voor regionale afstemming en daar waar nodig onze bijdrage leveren aan regionale samenwerkingsverbanden.

3.4 Sport in relatie tot andere beleidssectoren

Het stimuleren van deelname aan sport en het scheppen en bevorderen van mogelijkheden om te sporten zien we als primaire doelstelling van het gemeentelijk sportbeleid. Maar bij die primaire doelstelling blijft het niet: sport levert in onze visie ook een bijdrage aan het bereiken van andere beleidsdoelen. Wij willen sport dan ook inzetten voor het bewerkstelligen van een leefbare samenleving en als remedie voor maatschappelijke problemen. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de verschillende beleidssectoren om sport een actieve bijdrage te laten leveren aan leefbaarheidsdoelstellingen. Een integrale aanpak en een vroegtijdige betrokkenheid van het veld is daarbij noodzakelijk.

In de praktijk zien we de gezamenlijke verantwoordelijkheid al tot uitdrukking komen in een aantal nota's en projecten waarin integrale ontwikkeling en aanpak centraal staan. Daarnaast is het zaak dat bestuurlijke portefeuillehouders, het management en de beleidsmedewerkers elkaar “scherp” houden op een integrale beleidsvoering.

De gezondheidsnota 2008 – 2011

De nota stelt dat gezondheidsbeleid moet worden gezien in samenhang met andere beleidsterreinen, bijv. het jeugdbeleid, sportbeleid en het WMO-beleid. Gezond wonen en leven zijn belangrijke voorwaarden om te zorgen dat Uithoorn een aantrekkelijke woongemeenschap blijft. In 2006 is door de GGD Amstelland de Meerlanden nog een gezondheidspeiling onder volwassenen verricht. Uitkomst: overgewicht, roken, alcoholgebruik en drugsgebruik vormen in de regio Amstelland een probleem. Dat is overigens vergelijkbaar met het landelijke beeld.

Voor 2008 – 2011 wil Uithoorn aandacht besteden aan - ook door het rijk benoemde - thema's als roken, alcohol, overgewicht, diabetes, depressie. Daarnaast is er aandacht voor lokale thema's waar- onder de gezonde buurt. In het toekomstig gezondheidsbeleid is voor de jeugd een belangrijke plaats ingeruimd. Voldoende beweging, het liefst één tot anderhalf uur per dag, is één van de ambities. Het voorkomt overgewicht en is goed voor de lichamelijke ontwikkeling, de groei en de houding in de klas.

Er bestaan plannen om sportverenigingen meer te betrekken bij gezondheidscampagnes. Onder andere door ze in te schakelen bij activiteiten die in 2009 ontwikkeld worden in het kader van de maand van de verleiding. Niet alleen de jeugd is doelgroep van het beleid; ook volwassenen. Het meer laten bewegen van deze groep past eveneens goed in het sportbeleid.

Integraal jeugdbeleid

Het jeugdbeleid heeft duidelijke raakvlakken met het sportbeleid. Wij vinden het belangrijk dat wij de Uithoornse jeugd in staat stellen gebruik te maken van voorzieningen die aansluiten bij hun vragen en wensen. Wij willen sociaal isolement voorkomen en kinderen en jongeren voldoende gelegenheid bieden om zich te ontwikkelen. De Uithoornse sportverenigingen bieden in ieder geval de fysieke en sociaal veilige omgeving om jeugd op een zinvolle en uitdagende wijze hun vrije tijd te laten invullen. In onze beleidsnota "Alle kansen nu voor later" hebben wij ons voorgenomen om de Jeugdsportpas door te ontwikkelen naar een Jeugdactiviteitenpas. Daarmee denken we de gebruiksmogelijkheden van de pas voor de jeugd te vergroten en de continuïteit te garanderen.

Speelbeleidsplan Uithoorn 2008 – 2012

Het beleidsplan, vastgesteld medio juni van dit jaar, is ambitieus. Na jaren van versobering is het nu tijd voor nieuwe impulsen. Ons vertrekpunt is dat kinderen volop moeten kunnen spelen. Op speelplekken die uitdagend zijn, goed bereikbaar en veilig.

De beoogde speelplekken en trapvelden leveren een belangrijke bijdrage aan het ontwikkelen van een goede bewegingsmotoriek en het opdoen van sport- en spelervaring. De gemeente zal de komende jaren zo'n 3.5 mln investeren in de aanleg van speelzones, het inrichten van nieuwe speelplekken, speel- landschappen en in de herinrichting van de Europarei.

Structuurvisie

De structuurvisie is in voorbereiding en wordt een belangrijk strategisch document voor onze gemeente. De gemeente spreekt zich daarin uit over de ontwikkelingsrichting van Uithoorn. Niet alleen in ruim- telijke zin, maar ook over maatschappelijke vraagstukken die in de directe omgeving van de inwoners spelen. De ambities zijn helder. Uithoorn wil een aantrekkelijke woongemeenschap zijn met goede voorzieningen. Daartoe behoren ook sport- en speelvoorzieningen. Veel van de te kiezen ontwikkelings- richtingen zullen positief (kunnen) uitwerken voor de Uithoornse sportwereld, georganiseerd of niet georganiseerd. We noemen:

- Het verbeteren van de bereikbaarheid met auto, fiets en openbaar vervoer
- Het versterken van de recreatie en natuurontwikkeling
- Het opwaarderen van de speelplekken voor jeugd van 0 – 12 jaar
- Het versterken van de sportboulevard, de groene zone tussen het bedrijventerrein en woningen in legmeer West

Beleidsnotitie vrijwilligerswerk Uithoorn 2008

Uitgangspunt voor het vrijwilligersbeleid van Uithoorn is dat de gemeente vrijwilligerswerk structureel ondersteunt en stimuleert. Vanaf 2008 zal de vrijwilligerscentrale Cardanus worden ingeschakeld voor ondersteuning van het vrijwilligerswerk in Uithoorn. De beleidsnotitie kondigt ook onderzoeken aan naar het verminderen van de last van lokale wet- en regelgeving. Inmiddels is, in samenwerking met Aalsmeer, het project "Administratieve lastenverlichting: vermindering lokale regeldruk burgers en bedrijven" gestart. Ook sportverenigingen worden bij dit project betrokken.

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

Deze wet is relatief jong; hij werd van kracht 1 januari 2007. De WMO beoogt vooral de participatie van alle burgers aan de samenleving te stimuleren. De WMO kent 9 prestatievelden, waarop gemeentes – in samenwerking met burgers, instellingen en verenigingsleven- beleid moeten ontwikkelen. Samen met Aalsmeer hebben wij in 2007 de kaders voor het WMO-Beleid 2008-2011 vastgesteld. "Meedoen" is het centrale thema. Met name in de volgende prestatievelden verwacht de gemeente van de sportverenigingen een belangrijke bijdrage:

- Sociale samenhang en leefbaarheid
- Vrijwilligerswerk en mantelzorg
- Preventief jeugdbeleid

4 | Verleden, heden, toekomst

Deze nieuwe sportnota kan niet zonder een terugblik op het tot nu toe gevoerde beleid. Verder kijken we met behulp van een sterkte/zwakte analyse terug en met een inventarisatie van kansen en bedreigingen vooruit.

4.1 De oude sportnota

In "Sportsignalen voor de toekomst", het beleidsprogramma voor de sport voor 1987 – 1990, zijn voor het laatst de kaders en doelstellingen voor het te voeren Uithoorns sportbeleid vastgelegd. De nota kwam tot stand in een tijd dat de positie van sport in de gemeentelijke beleidsprogramma's onder grote druk stond. Bezuinigingen, kerntakendiscussies en heroverwegingsoperaties zorgden voor donkere wolken boven het Uithoorns sportlandschap. Door het afstoten van onderhouds- en beheerstaken aan sportverenigingen en beheersstichtingen werden een aantal financiële ombuigingen bewerkstelligd. Uithoorn was één van de eerste Nederlandse gemeenten die op grote schaal tot privatisering overging.

De privatisering heeft als positief effect een grote betrokkenheid en zelfwerkzaamheid van vrijwilligers opgeleverd. Daardoor is er op verenigingsniveau veel tot stand gebracht.

Over het algemeen zijn de verenigingen en stichtingen organisatorisch goed geëquipeerd voor de uitvoering van hun beheers- en exploitatietaken. Uiteraard hebben zij daar de nodige inspanningen voor moeten leveren en aanzienlijke kapitaalverplichtingen op zich genomen.

Punt van zorg was en is de hoogte van de instandhoudingvergoeding. Deze is voor sommige instellingen de afgelopen jaren ontoereikend gebleken om aan de groot onderhoudsverplichtingen te voldoen en om noodzakelijke vernieuwingen te realiseren. Een behoorlijk aantal accommodaties zijn aan vernieuwing en upgrading toe. Zij zijn lang geleden gebouwd, in sommige gevallen verouderd en in een aantal gevallen verkeren zij in een matige onderhoudsstaat.

Bij de totstandkoming van de sportnota stelde de Raad destijds dat de ombuigingen niet tot kapitaalvernietiging mochten leiden. Weliswaar zijn er sindsdien geen accommodaties verloren gegaan: wel is sindsdien de functionaliteit, het gebruiksgemak en in sommige gevallen de onderhoudsstaat verslechterd.

Pleidooien van de toenmalige Uithoornse Sportraad om een Fonds Reserve Sportvoorzieningen te handhaven hebben niet tot het gewenste resultaat geleid. Het Fonds moest met name voorzien in het dichten van de hiaten die ontstonden toen het voor de sport beschikbare investeringsvolume aanzienlijk werd gereduceerd. Het fonds is uiteindelijk door de gemeente opgeheven. Desondanks is op het gebied van accommodaties het lijstje hiaten, wensen en tekortkomingen uit 1986 aardig gereduceerd, mede dankzij extra kredieten die de raad beschikbaar stelde voor:

- De exploitatie van een overdekte zwemaccommodatie.
- Bijdragen in het kader van de verzelfstandiging van de tenniscomplexen.
- De aanleg van sportpark De Randhoorn met o.a voetbalaccommodatie, handbalaccommodatie en een atletiekaccommodatie.
- Het realiseren van een oefenparkoers voor de Uithoornse Wielertuiningsclub.
- De afbouw van de kleedaccommodatie van HSV Thamen.
- Bijdragen in het kader van de privatisering van diverse kunstgrasvelden en de aanlegkosten van het 4e kunstgrasveld bij hockeyclub Qui Vive.

De sportnota maakte toen al melding van de aanstaande revolutionaire ontwikkelingen op het gebied van kunstgras. Hockey en voetbal werden met name genoemd. Overigens formuleerde de sportnota daarvoor toen nog geen beleidskaders. In "Sportsignalen voor de toekomst" werd al voorzien dat nieuwe ontwikkelingen als individualisering gevolgen zou hebben voor het traditionele sportaanbod. Door aanpassing van sportactiviteiten aan de veranderende doelgroepen zouden verenigingen en gemeente daarop beter moeten inspelen. De Sportraad bepleitte hiervoor ook de totstandkoming van een fonds: "het Fonds Sportstimulering Uithoorn". Dit pleidooi werd met bijdragen die van de provincie, particulieren en het bedrijfsleven weliswaar gehonoreerd, maar door de georganiseerde sport werd er nauwelijks gebruik van gemaakt, zodat deze stichting in een later stadium weer moest worden opgeheven.

De toenmalige sportnota legde het accent op de doelgroep jeugdigen en zocht voor de sportstimulering van die groep ingangen bij het onderwijs. Schoolsport werd als een “must” beschouwd. Met name werden kennismakingsactiviteiten op school, het voorportaal voor blijvende sportbeoefening in verenigingsverband, gepropageerd. Zo werden er stimuleringsbudgetten en accommodaties beschikbaar gesteld voor schoolsporttoernooien en -dagen. Met dit beleid heeft de gemeente een goede basis gelegd voor het aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden tussen school en sport.

Als vervolg op het toen ingezette beleid is in het kader van de Breedtesportregeling in 2003 de Jeugd-sportpas ingevoerd, een drempelverlagende faciliteit voor jongeren die zo worden uitgenodigd om kennis te maken met sport- en bewegingsactiviteiten.

Tenslotte besteedde de sportnota aandacht aan een nieuwe opzet voor de Uithoornse Sportraad. Omdat de adviserende taak van de sportraad aan belang inboette werd het takenpakket verruimd naar een overlegplatform over collectieve vraagstukken op het gebied van de sport. De samenstelling werd gewijzigd en de ambtelijke ondersteuning teruggetrokken. Deze beleidsmaatregel is beperkt effectief gebleken. De huidige Stichting Sportbelangen Uithoorn fungeert weliswaar als overlegplatform voor het gemeentebestuur, maar ontbeert draagvlak bij de achterban.

4.2 SWOT

Voor een analyse van de beginsituatie is onder meer gebruik gemaakt van het zogenaamde SWOT-instrument. In een interactieve sessie met vertegenwoordigers uit het werkveld (sportverenigingen, onderwijs, welzijnsorganisaties, kinderopvang) is nagegaan welke sterke en zwakke punten de Uithoornse sportwereld en het sportbeleid van de gemeente Uithoorn kent. Ook zijn de kansen en bedreigingen in kaart gebracht. Tijdens deze sessie werd vooral ingegaan op de instrumenten van het gemeentelijk sportbeleid:

- Accommodaties
- Tarieven/subsidies
- Sportstimulering/sportontwikkeling
- Overleg en communicatie

Daarnaast is in deze SWOT relevante informatie verwerkt uit de enquêtes onder de bevolking en de sportverenigingen.

STERKTES

- Uithoorn heeft een breed en gevarieerd aanbod van sporten.
- Sportverenigingen hebben een grote mate van zelfredzaamheid.
- Uithoorn heeft een aantal sterke sportverenigingen met grote jeugdafdelingen.
- Uithoorn groeit tot 2020 nog met 10%.
- Uithoorn kent veel sportende inwoners.
- Goede samenwerking tussen sportverenigingen en het basisonderwijs op het gebied van sportstimulering en sportkennismaking (Jeugdsportpas).
- Welvarende bevolking.
- Regionaal opererend op accommodatiegebied en bij uitvoering van sportstimuleringsactiviteiten/-projecten.

ZWAKTES

- Accommodaties zijn op prime time uren onvoldoende beschikbaar.
- Sporthal de Scheg en de gymlokalen aan de Christinalaan zijn verouderd en vertonen achterstallig onderhoud. Het gymlokaal op het KDO complex is gedateerd.
- De sportparken hebben geen uitbreidingsmogelijkheden meer.
- Weinig overlegstructuren tussen en met sportverenigingen.
- De Stichting Sportbelangen Uithoorn heeft voor de sportverenigingen geen zichtbare rol.
- Enkele clubs kunnen niet in de directe omgeving van het verzorgingsgebied van hun leden sporten.
- Tekort aan speel- en trapveldjes.
- Tekort aan sommige accommodaties, waaronder die voor denksporten.
- Geen (top)sport ambitie bij gemeente.
Te weinig zwemwater; een buitenbad ontbreekt.
- Geen of weinig aanbod voor gehandicapten om bij de Uithoornse verenigingen te sporten.
- Geen of weinig integratie tussen onderwijs, kinderopvang en sportverenigingen.
- Lage deelname allochtonen in verenigingsverband.

KANSEN

- (Top)sport heeft meer status gekregen.
- Inwoners willen meer geld besteden aan sportbeoefening.
- Ouderen sporten meer waardoor er ook meer potentieel voor vrijwilligerswerk beschikbaar komt.
- De Olympische Spelen in 2028.
- Het moderne accommodatiebeleid stimuleert de ontwikkeling van multifunctionele accommodaties met meervoudige gebruiksmogelijkheden.
- De komst van een Brede School in De Legmeer West.
- Veel aandacht voor gezondheidsaspecten en sportieve leefstijl.
- Uithoorn heeft nog voldoende potentieel om te groeien.
- Er zijn nog tal van doelgroepen waarvoor sportbeoefening interessant is (gehandicapten, ouderen, allochtonen).
- Omliggende gemeentes beschikken over goede voorzieningen.

BEDREIGINGEN

- Te weinig fysieke ruimte voor sport: Uithoorn groeit vol. Sportruimte moet concurreren met andere ruimte behoeftes (o.a. voor woningbouw, kantoorontwikkeling, onderwijs).
- Grillig consumentengedrag en individualisering.
- De huidige regelgeving/wetgeving legt veel beslag op de tijd en deskundigheid van vrijwilligers.
- De bereidheid van mensen om vrijwilligerswerk te verrichten staat onder druk.
- Door de ontgroening van de Uithoornse bevolking vanaf 2010 loopt de aanwas van jeugdleden in de toekomst terug.
- De toenemende vergrijzing van de Uithoornse bevolking.
- Aansprakelijkheidsstellingen en verzuimrisico's door blessures.
- Commercialisering exploitatie gemeentelijke sporthallen.

4.3 Voorzetten voor nieuw beleid

Deze SWOT-analyse laat zien welke veranderingen voor de komende vier jaar en daarna in het Uithoornse sportbeleid noodzakelijk zijn. Het gaat dan globaal gezien om de volgende veranderingen:

- Het sportbeleid zal zich nog meer gaan bewegen van sectoraal naar integraal beleid.
- Het tot dusverre reactieve beleid zal veranderen in een pro-actief beleid.
- Het aanscherpen van de rolverdelingen tussen de verschillende spelers op het sportbeleidsterrein.
- Naast sportverenigingen zullen ook andere uitvoeringsorganisaties aan de doelstellingen van het sportbeleid kunnen bijdragen.
- Het leggen van accenten op de versterking en ondersteuning van de sportverenigingen.
- Meer aandacht voor kwalitatief betere en meer eigentijdse voorzieningen.
- Meer aandacht aan ruimtelijke vraagstukken in relatie tot de sportbehoefte.
- Meer aandacht voor samenwerking.
- Meer aandacht voor de kwaliteit van het sportaanbod.
- Actief meedoen in landelijke, provinciale en regionale sportontwikkelings/-sportstimuleringsprojecten.

4.4 Visie en doelstellingen

Met de beschrijving van landelijke ontwikkelingen en trends, het doortrekken daarvan naar de Uithoornse situatie en met de analyse van het gevoerde beleid zijn de voorzetten gegeven voor deze sportnota. We werken de beleidsimplicaties van al die ontwikkelingen straks nog verder uit. Die uitwerking laten we vooraf gaan door de formulering van onze visie op het Uithoorns sportbeleid.

Wij willen een sportbeleid voeren dat steunt op 2 sterke pijlers:

- Kwalitatief goede, voldoende en eigentijdse sportvoorzieningen voor iedereen.
- Een sterke organisatorische sportinfrastructuur.

Deze pijlers werken wij verder uit in hoofdstuk 6 en 7.

Wij willen dwarsverbanden leggen met flankerende beleidsterreinen, zoals ruimtelijke ordening, recreatie, onderwijs, gezondheid en welzijn. Wij willen dat deze sportnota aansluit bij beleidsmaatregelen, die elders geïnitieerd worden. Andersom gaan wij ervan uit dat de sport deze beleidsterreinen ook iets te bieden heeft. Het integraal werken komt voort uit de gedachte dat sport als middel kan worden ingezet bij het oplossen van maatschappelijke problemen. Deze sportnota beschouwen wij als het beleidskader van waaruit de overige gemeentelijke beleidssectoren met betrekking tot de sport denken en handelen.

Voor de komende 4 jaar streven wij de volgende algemene doelstellingen na:

- Het verhogen van het huidige sportdeelnamecijfer van 68% naar een sportdeelnamecijfer van tenminste 70%.
- Het garanderen van de duurzaamheid van de sportdeelname. Wij willen dat iedereen die eenmaal voor sportbeoefening heeft gekozen een leven lang kan blijven sporten. Wij willen daarom de sportdeelname in georganiseerd verband van de Uithoornse burgers verhogen van 23% naar 28% en stimuleren dat de sportverenigingen hun leden 2 maal per week in staat stellen sport te beoefenen.
- Het verhogen van de kwaliteit van de sportbeoefening. Wij willen het huidige tevredenheidscijfer van 6.2 voor accommodaties verhogen naar minimaal 7.0.
- Het actief inzetten van sport als middel in de diverse beleidsterreinen van onze gemeente.
- Het bevorderen dat de openbare ruimte aantrekkelijker wordt gemaakt voor sportief medegebruik.



5 | Heldere rollen

Wat doet de gemeente Uithoorn nu wel en wat niet? Wat is haar rol en wat zijn haar verantwoordelijkheden? Wat verwachten we van de uitvoeringspartners?

Uit de werkveldbijeenkomsten en de SWOT bleek dat de verschillende partijen behoefte hebben aan het verhelderen van rollen die gemeente en uitvoeringspartijen bij het ontwikkelen en uitvoeren van het sportbeleid spelen. Dit hoofdstuk gaat in op de rollen die de verschillende belanghebbenden bij het ontwikkelen en uitvoeren van het sportbeleid vervullen.

5.1 De rol van de gemeente

Regierol

In de afgelopen beleidsperiode is gebleken dat bij de sportverenigingen, exploitanten van sportaccommodaties, onderwijsinstellingen, maar ook de gemeente zelf behoefte bestaat aan een regisseur. Hoewel het concept duidelijk lijkt zijn er uiteenlopende opvattingen over de regierol. Sturing geven, richting en leiding geven, synergie en samenwerking bewerkstelligen, mobiliseren van partijen, communiceren, zorg dragen voor consistentie zijn opmerkingen die we gehoord hebben vanuit “het veld”. Het is duidelijk dat “het veld” hoge verwachtingen heeft van de gemeentelijke rol en taak.

Om met gelijkgestemde verwachtingen de nieuwe beleidsperiode in te gaan willen wij toe naar een eensluidende en eenduidige opvatting over de gemeentelijke regierol en mogelijk andere rollen. Welnu, in de opvatting van de gemeente is regie: het doelgericht uitoefenen van invloed op de totstandkoming van beleid. Die regiefunctie houdt in dat de gemeente werkt aan:

- Afstemming tussen en met belanghebbende partijen
- Eenheid van beleid
- Samenhang in het functioneren van de ambtelijke organisatie

Door het stellen van prioriteiten, het benoemen en het meten van de te leveren prestaties geeft de gemeente sturing.

De gemeente zal eens in de 4 jaar onderzoek uitvoeren naar de behoefte aan sportvoorzieningen, de verandering in deelname aan sport en trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op de sport. De gemeente zal de overeenkomsten met exploitanten en uitvoeringsorganisaties van het sportbeleid strikter gaan beoordelen op het geleverde resultaat.

Andere rollen

Naast de regierol ziet het werkveld ook rollen voor de gemeente weggelegd als:

Investeerder in de totstandkoming en instandhouding van voorzieningen.

In overleg met betrokken instellingen en in samenwerking met marktpartijen wil de gemeente tijdig inspelen op de vraag naar sportvoorzieningen. Daar waar het particulier initiatief niet voldoende mogelijkheden biedt kan de gemeente tot realisatie van voorzieningen overgaan. Het betreft hier de invulling van de voorwaardenscheppende rol bij het realiseren van voldoende en bereikbare sportaccommodaties (de “hardware”).

Financier van projecten en activiteiten.

Het betreft hier de invulling van de ondersteunende rol bij sportstimuleringsprojecten en projecten die de algemene sportontwikkeling bevorderen (de “software”). Sport voor achterstandsgroepen, basisschooljeugd kennis laten maken met diverse takken van sport en het begeleiden en ondersteunen van verenigingen zijn elementen die bij deze rol horen.

Aanjager van nieuwe ontwikkelingen.

Het aanbieden van sportactiviteiten ligt in eerste instantie bij het particulier initiatief (marktpartijen en verenigingen). De gemeente zal marktvolgend zijn en randvoorwaarden opstellen. Daar waar het particulier initiatief onvoldoende mogelijkheden biedt, zal de gemeente initiërend te werk gaan en een aanjaagfunctie vervullen.

Makelaar en schakelaar

De gemeente beschikt over een groot netwerk dat zij in voorkomende gevallen kan inschakelen bij het tot stand brengen van projecten en het ontwikkelen van initiatieven.

De nieuwe en aangescherpte rolopvatting van de gemeente heeft beperkte consequenties voor de in te zetten ambtelijke capaciteit.

5.2 De rol van de partners

Wat verwachten wij van de verschillende partners?

De sportverenigingen

- Zij zijn zelf verantwoordelijk voor het goed functioneren en het garanderen van hun bestaansrecht.
- Zij zijn bereid zich te versterken om goed mee te kunnen doen met de andere (commerciële) sportaanbieders en de ongeorganiseerde sport.
- Zij stellen zich open voor alle inwoners van Uithoorn die deel willen nemen aan hun tak van sport.
- Zij zijn bereid om een bijdrage te leveren aan sportstimuleringsprogramma's.
- Zij werken onderling samen en zoeken samenwerking met andere partners.
- Zij werken mee aan onderzoeken en monitors.

Commerciële sportaanbieders

- Zij spelen in op wensen van de inwoners van Uithoorn.
- Zij zijn bereid om een bijdrage te leveren aan sportstimuleringsprogramma's.
- Zij zijn bereid samen te werken met andere sportaanbieders.
- Zij zijn bereid mee te werken aan onderzoek en monitors.

Onderwijs

- De scholen (primair onderwijs en voortgezet onderwijs) besteden extra aandacht aan het belang van sport en gezondheid.
- De scholen werken actief mee aan sportstimuleringsprogramma's tijdens en na schooltijd.
- De scholen hebben kennis van het sportaanbod in Uithoorn en verwijzen actief.
- De scholen werken onderling samen en zoeken samenwerking met andere partners.
- De scholen werken mee aan onderzoeken en monitors.

Welzijns- en overige organisaties

- Zij zijn bereid om een kwalitatief goed sportaanbod in het kader van bijvoorbeeld naschoolse activiteiten of buurtactiviteiten te leveren.
- Zij stellen zich open voor alle inwoners van Uithoorn (en specifieke doelgroepen) die deel willen nemen aan hun sportaanbod.
- Zij zijn bereid om een bijdrage te leveren aan sportstimuleringsprogramma's.
- Zij zijn bereid om samen te werken met andere sportaanbieders.
- Zij zijn bereid mee te werken aan onderzoeken en monitors.

5.3 De rol van de Stichting Sportbelangen Uithoorn

De stichting was tot heden de enige formele gesprekspartner van de gemeente op het gebied van sport. Wij vragen ons af of de stichting nog een voldoende brede afspiegeling is van de gehele sport in Uithoorn.

Een tijdens de werkveldbijeenkomsten gehoorde opvatting is dat de stichting te weinig contact heeft met wat binnen de sportverenigingen leeft en dat de clubs zelf goed in staat zijn hun belangen te behartigen. De Uithoornse sportwereld zet vraagtekens bij de kwaliteit en impact van de adviezen aan het gemeentebestuur. De rol van de stichting lijkt dus uitgespeeld; de toegevoegde waarde is gering.

Omdat wij behoefte hebben aan het actief betrekken van lokale organisaties bij de vormgeving van ons sportbeleid willen wij werken aan een verandering en verbetering van de huidige situatie. Het liefst door het leveren van inbreng van kenners van en kunners in de sport.

Wij denken daarbij aan het creëren van een voorzittersoverleg met een vaste kern van voorzitters van de grote Uithoornse sportverenigingen. Aan het overleg kunnen, afhankelijk van behoefte en interesse, ook andere voorzitters van sportverenigingen of vertegenwoordigers van andere organisaties, die actief zijn op het gebied van sport en bewegen, deelnemen. Het voorzittersoverleg fungeert straks als klankbord voor de gemeente, zowel bij de beleidsontwikkeling als bij de toetsing van ons sportbeleid. Het overleg functioneert zonder last of ruggespraak en kan desgewenst incidenteel worden aangevuld met andere kennisdragers. Door middel van een duidelijke agenda en onder regie van de gemeente willen we de gehele Uithoornse sportwereld stimuleren tot deelname.

Wij zullen in 2009 initiatieven nemen tot het vormen van een voorzittersoverleg, dat uiterlijk eind 2009 operationeel zal moeten zijn. Wij zullen de totstandkoming en het functioneren van het voorzittersoverleg faciliteren.



6 | Voldoende, betere en eigentijdse accommodaties

Uit de analyse van de beginsituatie, de SWOT en de werkveldbijeenkomsten is naar voren gekomen dat Uithoorn geen eenduidig en consistent sportaccommodatiebeleid heeft. Het beleid is vooral reactief, waardoor van tijd tot tijd pragmatische keuzes zijn gemaakt. Er zijn geen doelstellingen, uitgangspunten en criteria geformuleerd op grond waarvan het gemeentebestuur tot besluiten kan komen over de stichting en instandhouding van sportvoorzieningen.

Maar er zijn nog meer aanleidingen om een kritische blik te werpen op het sportaccommodatiebestand. Kort voor het verschijnen van deze Sportnota heeft het gemeentebestuur visies en voorstellen ontvangen van een viertal toonaangevende clubs in Uithoorn. In alle 4 gevallen heeft ons gemeentebestuur naar de clubs en de raad aangegeven behoefte te hebben aan nieuwe en betere kaders voor ons sportaccommodatiebeleid. Bij KDO en Qui Vive heeft de gemeente noodgedwongen voorschotten op de nieuwe sportnota genomen.

Het is nu de tijd om die definitieve kaders te bepalen.

6.1 Uitgangspunten sportaccommodatiebeleid

- We leggen het primaat bij de breedtesport. Hoewel wij het belang van topsport zien en erkennen willen wij in ons sport(accommodatie) beleid geen plaats inruimen voor topsportbevordering en – facilitering. Daarvoor zijn onze budgetten te beperkt en is de schaalgrootte van onze gemeente te gering. Amsterdam, Amstelveen en Haarlemmermeer kunnen die taak voor onze regio veel beter oppakken.
- Streven naar kwaliteitsverbetering en/of upgradering van accommodaties.
- Basisvoorzieningen moeten uitnodigen tot een meervoudig gebruik.
- Beheer en exploitatie zoveel mogelijk op afstand, echter met strikte randvoorwaarden t.a.v. toegankelijkheid, het in gebruik geven en tarifiering.
- Hoog maatschappelijk rendement.

6.2 Doelstelling sportaccommodatiebeleid

Voor zover belanghebbende groepen daartoe niet in staat zijn, zorgen wij voor een breed en gevarieerd accommodatieaanbod, passend bij de bevolkingssamenstelling en bij de sportieve ambities van de Uithoornse sportverenigingen. Wij willen zo iedereen in Uithoorn in staat stellen om mee te doen aan activiteiten op het gebied van sport en bewegen.

In het Coalitieakkoord 2006-2010 staat vermeld dat de gemeente Uithoorn haar inwoners binnen de beperkt beschikbare middelen een hoogwaardig pakket aan voorzieningen op het gebied van sport, recreatie, zorg, welzijn, onderwijs en cultuur wil aanbieden.

Dat hoogwaardig accommodatieaanbod zal moeten aansluiten op de kwaliteitseisen die de gebruikers aan de sportvoorzieningen stellen.

6.3 Gemeentelijke rol

De gemeentelijke rol voor het stichten en in stand houden van accommodaties willen we koppelen aan het (te verwachten) maatschappelijk rendement van een accommodatie. Daarbij gelden 3 criteria:

- De mate waarin de betreffende accommodatie voor een zo breed mogelijke groep inwoners van Uithoorn beschikbaar is.
- De mate waarin de betreffende sporten zonder grote financiële offers van de sporter beoefend kunnen worden.
- De mate waarin een bijdrage van de gemeente persé noodzakelijk is om de betreffende accommodatie te stichten en te exploiteren.

Op basis van deze 3 criteria maken we een onderscheid in twee categorieën. Met deze categorie-indeling beogen wij de zo noodzakelijke transparantie en consistentie binnen deze pijler van ons sportbeleid te bewerkstelligen.

Categorie A

Tot deze categorie rekenen we de accommodaties die voor algemeen of meervoudig gebruik zijn en door de gemeente worden gesticht of waarvan de stichting door de gemeente mogelijk wordt gemaakt. De noodzaak voor het stichten, vervangen en/of uitbreiden zullen wij vaststellen aan de hand van planningsnormen van NOC*NSF en/of de betreffende sportbonden. Pas wanneer sprake is van het overschrijden van de voor de betreffende sport geldende planningsnorm zal de gemeente tot stichting, vervanging en/of uitbreiding overgaan.

De stichtingskosten, incl. inrichting komen volledig voor rekening van de gemeente. De gemeente draagt tevens zorg voor vervanging, renovatie en groot onderhoud op basis van de voor de betreffende accommodatiesoort gangbare afschrijvingstermijnen, die in het meerjarenonderhoudsplan zijn vastgelegd.

Het kwaliteitsniveau, waarop de bijdragen voor stichting, vervanging, uitbreiding en onderhoud zijn gebaseerd, wordt gerelateerd aan de normen die het Instituut voor sport accommodaties (ISA) daarvoor hanteert.

De gemeente verstrekt voor de accommodaties in deze categorie jaarlijks een bijdrage voor het dagelijks onderhoud. Bij de berekening van deze bijdrage zullen wij ons baseren op de volgende uitgangspunten:

- Het toepassen van het principe van gedeelde verantwoordelijkheid en een goed rentmeesterschap van de beherende clubs/organisaties
- De thans gehanteerde grondslagen voor het dagelijks onderhoud
- Een driejaarlijkse inspectie en schouw
- Een jaarlijkse indexering

Het betreft de volgende accommodatiesoorten en nevenvoorzieningen:

- Natuurgrasvelden voor voetbal en base- en softball
- Kunstgrasvelden voor voetbal en hockey, indien de aanleg een oplossing biedt voor ruimtegebrek
- Verharde handbalvelden
- Botenloods voor roeien en kanoën
- Gymlokalen
- Atletiekaccommodatie
- Wielerparkoers/fietscrossbaan
- Veldverlichting, indien de aanleg een oplossing biedt voor ruimtegebrek
- Kleedkamers bij buitensportaccommodaties, indien sprake is van meervoudig gebruik

Specifieke binnensportaccommodaties voor bijvoorbeeld tafeltennis, biljarten, denksporten, handboog-sport, etc. zullen wij niet subsidiëren/financieren omdat zij gemakkelijk te clusteren zijn met of onder te brengen zijn in accommodaties die in categorie A thuishoren.

Categorie B

Tot deze categorie behoren de accommodaties waarbij de gemeente geen verantwoordelijkheid heeft of die verantwoordelijkheid niet (meer) wenst te dragen.

De gemeente geeft voor accommodaties in deze categorie geen bijdragen in de stichtingskosten, verleent geen garantiestellingen en geen gemeentelijke leningen. Evenmin geeft de gemeente onderhoudsbijdragen. De gemeente kan overigens wél uren inkopen voor activiteiten die een bijdrage leveren aan de doelstellingen van het gemeentelijke sportbeleid.

Het betreft de volgende accommodatiesoorten en nevenvoorzieningen:

- Kantines van clubhuizen
- Tribunes
- Maneges
- Fitnesscentra en sportscholen
- Bowling- en kegelbanen
- Sporthallen
- Overige veldverlichting
- Tennishallen
- Tennisbanen
- Zwembaden
- Golf
- en overige niet genoemde accommodaties.

6.4 Niet meer, niet minder. Wel beter en effectiever

Uithoorn heeft voldoende binnen- en buitensportaccommodaties.

Wij baseren ons daarbij onder meer op de planningsnormen die de VNG hanteert voor de binnensportaccommodaties, alsmede op de planningsnormen van NOC*NSF resp. de nationale sportbonden voor de buitensportaccommodaties.

Ook betrekken wij het commerciële aanbod en het regionale sportvoorzieningsniveau in onze analyse. En “last but not least”: kunstgras-toepassingen maken een intensiever gebruik van huidige speeloppervlakken mogelijk. Omdat in onze gemeente de ruimte voor andere functies schaars is, kiezen we voor slimme oplossingen. De ruimte die de buitensportaccommodaties nu innemen zal gehandhaafd blijven, maar anders worden ingevuld.

De kwaliteit van de bestaande accommodaties is problematisch en de effectiviteit van het gebruik laat te wensen over. Wij baseren ons daarbij op analyse van de bij ons aangeleverde inventarisaties van knelpunten van KDO, Legmeervogels, HSV Thamen en Qui Vive, accommodatiebezoeken, de SWOT en de uitkomsten van de quick scan.

Met name het groot onderhoud, noodzakelijke renovaties en aanpassingen/vernieuwingen zijn aandachtspunten die onze zorg hebben. Verder denken we dat een multifunctioneler gebruik van bestaande en eventueel nieuw te realiseren accommodaties een afdoende oplossing kan bieden voor een aantal specifieke accommodatiebehoeften.

6.4.1 Binnensportaccommodaties

Gymlokalen

De gymlokalen, waarvan ook verenigingen en individuele sporters gebruik maken, zijn primair gerealiseerd voor het onderwijs. Stichtings- en instandhoudingskosten zijn/worden gefinancierd door de gemeente of de onderwijsinstellingen zelf. Het aantal gymlokalen wordt bepaald door het aantal leerlingen en niet door de behoefte van de sportverenigingen. De bezetting van de huidige gymlokalen door het onderwijs is goed afgestemd met het leerlingental. De bezetting van gymlokalen door sportverenigingen/individuele sportgebruikers is redelijk en stabiel.

De hygiëne en onderhoudssituatie van de gymlokalen laten volgens de gebruikers te wensen over. Ook is de inrichting verouderd en de bergingsruimte beperkt. Overigens zullen in 2009 de gymlokalen aan de Prinses Christinalaan en in de Legmeer worden vervangen door 2 nieuwe gymlokalen in de Brede School in Legmeer-West.

Het gymlokaal dat deel uitmaakt van het KDO sportcomplex is zwaar verouderd en afgeschreven. KDO zal het gymlokaal op korte termijn vervangen door een nieuwe, meer eigentijdse overdekte accommodatie. Los van deze tekortkomingen zien we in den lande de tendens naar grotere en anders geoutilleerde gymlokalen, veroorzaakt door een andere, meer moderne opvatting over de inhoud van het vak bewegingsonderwijs. KDO heeft in zijn PVE reeds rekening gehouden met de nieuwe eisen vanuit het bewegingsonderwijs door het oude traditionele gymlokaal te vervangen door een moderne variant met grotere vloerafmetingen en een grotere obstakelvrije hoogte.

Sporthallen

Sporthal de Scheg wordt intensief gebruikt en heeft de maximale bezettingsgraad bereikt. Volgens veel verenigingen is de capaciteit van de Scheg ontoereikend.

SAS en Legmeervogels moeten uitwijken naar accommodaties in omliggende gemeentes.

HSV Thamen kan voor zijn wintertrainingsprogramma niet terecht in de Scheg, de mogelijkheden voor Qui Vive om zaal hockey te beoefenen zijn in de Scheg niet voorhanden. De Scheg heeft een tekort aan trainingsruimte voor handbal. Groei is niet meer mogelijk. De KDO hal kent eveneens een intensief gebruik.

In kwalitatief opzicht vertoont de Scheg een aantal tekortkomingen. Er is sprake van achterstallig onderhoud (dak en kleedkamers). Ook worden steeds meer sportfuncties opgeofferd, zoals tribune en ontmoetingsruimte voor andere activiteiten, zoals kinderopvang en paramedische activiteiten. Gebruikers geven aan dat de hygiëne en veiligheid om het gebouw te wensen over laten. De met de eigenaar van de Scheg gesloten koopovereenkomst geeft beperkte mogelijkheden om te sturen op de kwaliteit van het aanbod.

Binnen de tennishal van Amstelhof heeft de exploitant de mogelijkheid gecreëerd voor het faciliteren van andere binnensporten, zoals badminton en volleybal. Legmeervogels maakt incidenteel gebruik van deze voorziening voor de training van de F-pupillen in de winterperiode. Op deze wijze biedt de exploitant een beperkte capaciteitsuitbreiding voor de vraag naar binnensporturen.

Zwemvoorzieningen

Zwembad de Otter en het instructiebad in Amstelhof bieden de Uithoornse inwoners in beperkte mate zwemvoorzieningen. Het aanbod omvat instructie-/leszwemmen (de core business), doelgroepzwemmen, recreatiezwemmen en verenigingszwemmen, met name trainingsgebruik. Voor recreatief gebruik wijken veel inwoners uit naar voorzieningen in omliggende gemeentes. De Uithoornse Zwem- en Polovereniging De Amstel werkt het merendeel van zijn verenigingsuren voor trainingen en wedstrijden af in Mijdrecht.

Uit het sportdeelname onderzoek is gebleken dat gebruikers niet tevreden zijn over de kwaliteit van de Otter. Het zwembad maakt een enigszins gedateerde indruk.

Na 2014 zullen wij, overeenkomstig het besluit van de raad om tot taakstellende bezuinigingen over te gaan, geen exploitatiebijdrage meer aan zwembad de Otter verstrekken.

Capaciteit

Wij zien geen aanleiding de capaciteit van de binnensportaccommodaties uit te breiden of te verminderen. Het huidige aanbod volstaat. Wij hebben meerdere argumenten om de huidige capaciteit intact te laten:

- *Er is geen dekkende bezetting overdag te realiseren, omdat in het onderwijsgebruik in voldoende mate elders is voorzien.*
- *Wij zitten in lijn met de landelijke norm van 1 sporthal per 15.000 inwoners.*
- *Er is nog capaciteit beschikbaar in particuliere sportaccommodaties*

Wij zien evenmin aanleiding om de zwemwatercapaciteit in onze gemeente uit te breiden en wel om de volgende redenen:

- *Wij zijn principieel voorstander van een goede regionale spreiding van voorzieningen. Wij dragen daar ons steentje aan bij door het leveren van sportvoorzieningen met een regionale functie, zoals de roeiaccommodatie van de URV Michiel de Ruyter, het wielerparkoers van UWTC, de atletiekaccommodatie van AKU en de honk- en softbalaccommodatie van HSV Thamen.*
- *In de directe omgeving van Uithoorn bevinden zich voldoende goede zwemvoorzieningen voor recreatief gebruik en voor verenigingsgebruik. Met de Otter en de voorziening in Amstelhof is er voldoende zwemwater om tegemoet te komen aan de primaire behoeften van de inwoners van Uithoorn.*
- *Uitbreiding van zwemvoorzieningen is financieel niet verantwoord.*
- *Wij kiezen voor andere prioriteiten in ons sportaccommodatiebeleid.*

Kwaliteit

Bij toekomstige vervangingen van bestaande gymlokalen zullen wij in het Programma van Eisen rekening houden met een groter vloeroppervlak en een moderner outillage.

6.4.2 Buitensportaccommodaties

In de structuurvisie is een belangrijke plaats ingeruimd voor de zogenaamde Sportboulevard, het gebied dat zich uitstrekt van het sportcomplex van de Kwakel tot en met de Randhoorn. Het gebied fungeert enerzijds als een groene buffer tussen woonomgeving en bedrijfsfuncties, anderzijds is hier het merendeel van de sportaanbieders van Uithoorn gehuisvest en de grootste deelname aan sportactiviteiten geconcentreerd. Alle grote sportverenigingen van Uithoorn zijn hier gehuisvest, evenals Amstelhof dat zo'n 5.000 clubleden kent.

De Sportboulevard heeft dus een tweeledige functie. Hij verschaft ruimtelijk gezien "lucht" en hij staat borg voor een intensief sportgebruik. De bezetting van de buitensportvoorzieningen binnen dit gebied is over het algemeen genomen goed en in enkele specifieke gevallen (KDO, Legmeervogels en HSV Thamen) zijn de grenzen van de beschikbare capaciteit bereikt.

Door de hoge bespelingsintensiteit staat de kwaliteit van deze accommodaties onder druk en zijn er geen garanties voor bedrijfszekerheid te bieden. Afgelastingen van trainingen en wedstrijden zijn daarom een risicofactor.

De huidige opzet en indeling van de buitensportcomplexen binnen de Sportboulevard laten geen uitbreiding van capaciteit voor de grotere veldsporten (voetbal, hockey) meer toe. Er zijn nog beperkte inbreidingsmogelijkheden op de atletiekbaan en het wielerparkoers. Verder is er ruimte gereserveerd voor leisurevoorzieningen bij de Randhoorn. Andere locaties, elders in Uithoorn, zijn voor uitbreiding van capaciteit geen optie omdat wij andere ruimtelijke prioriteiten zwaarder willen laten wegen.

Uit het sportdeelnameonderzoek en de quick scan onder sportverenigingen blijkt verder een grote ontevredenheid van sporters en aanbieders over de bereikbaarheid met fiets en openbaar vervoer, de parkeervoorzieningen en de veiligheid.

Passend in de kwaliteitsslag die we als gemeente op accommodatiegebied willen maken willen wij de komende jaren inzetten op upgrading en optimalisering van de buitensportvoorzieningen en de daarbij behorende infrastructuur binnen de Sportboulevard. Het Uithoorns Verkeers- en Vervoersplan bevat voldoende aangrijpingspunten voor het aanpakken van de bereikbaarheid en veiligheid van de Sportboulevard.

Wij zullen vanaf 2009 gefaseerd uitvoering geven aan het upgraden en optimaliseren van de Sportboulevard. De uitvoering zullen we in nauw overleg met de in dit gebied opererende sportaanbieders voorbereiden.

*Wij zullen aan de uitvoering van optimaliseringmaatregelen slechts gevolg geven als de sportaanbieders meewerken aan clustering van sportfuncties en het scheppen van multifunctionele gebruiksmogelijkheden. Daarnaast zullen we de noodzaak van realisatie van nieuwe sportvoorzieningen toetsen aan de planningsnormen van NOC*NSF en de betreffende sportbonden.*

Omdat de upgrading en optimalisatie aanzienlijke investeringen zal vragen zullen wij vanaf 2009 in de meerjarenbegroting structureel middelen vrijmaken.

6.4.3 Overige voorzieningen

Uit de werkveldbijeenkomsten en de quick scan werd door een aantal bridgeverenigingen de wens geuit om tot de realisatie van een denksport-/bridgecentrum te komen. Eerder hebben wij al aangegeven dat wij het stichten van een dergelijke voorziening niet tot onze verantwoordelijkheid rekenen. Wij zien volop kansen om de bridgeverenigingen in Uithoorn onder te brengen in bestaande sportaccommoda-

ties, hetgeen ook past in onze opvatting dat we qua accommodatiegebruik effectiever dienen om te gaan met de aanwezige ruimtes.

Niet alleen de sportaccommodaties vervullen een belangrijke functie bij het sportaanbod: ook de openbare ruimte biedt tal van mogelijkheden. We denken dan aan straten, schoolpleinen, trapveldjes, waterpartijen, voet- en fietspaden, parkeerplaatsen, et cetera. Deze openbare ruimte zou veel meer moeten uitnodigen tot sporten en spelen en dient daarvoor dan ook aantrekkelijk en toegankelijk te worden gemaakt. Eén van de ambities uit de Strategische Hoofdlijnen 2004 - 2014 is het aantrekkelijker maken van de directe woon- en leefomgeving.

Dat zal inwoners aan Uithoorn binden. De woning zelf staat dan voorop. Daarna komt het voorzieningen-niveau, dat bepalend is voor een gevarieerde vrijetijdsbesteding dicht bij huis. In dit verband willen wij het routegebonden sport- en recreatiegebruik stimuleren. De directe omgeving van Uithoorn leent zich daar uitstekend voor. Er zijn tal van mogelijkheden om te kanoën, roeien, fietsen, rolstoelrijden, wandelen, joggen en te skeeleren. Die mogelijkheden kunnen in onze ogen (nog) intensiever worden benut.

Voorts zien wij in dit kader het belang van de beschikbaarheid van voldoende multifunctionele speel- en trapveldjes op wijk- en buurniveau. Wij hebben in ons Speelbeleidsplan ruimtelijk en financieel hoge prioriteit gegeven aan het realiseren van nieuwe en betere speelvoorzieningen. De beoogde speelplekken en trapvelden leveren een belangrijke bijdrage aan het ontwikkelen van een goede bewegingsmotoriek en het opdoen van sport- en spelervaring. De gemeente zal de komende jaren zo'n 3.5 mln investeren in de aanleg van speelzones, het inrichten van nieuwe speelplekken, speellandschappen en in de herinrichting van de Europarei.

Wij zullen in 2009 een "routeboek sport- en recreatie" (laten) uitbrengen dat de Uithoornse burgers inzicht geeft in de mogelijkheden tot het benutten van routes en voorzieningen in en om Uithoorn en die bestemd zijn voor sportief en recreatief (mede) gebruik.

7 | Een sterke organisatorische sportinfrastructuur

De 34 Uithoornse sportverenigingen weerspiegelen het karakter van Uithoorn: dynamisch, no-nonsense, zelfstandig, eigenwijs en standvastig. Het palet is divers. Iedere vereniging heeft zijn eigen ambities, doelstellingen, aanpak, cultuur en “smoel”. De ledenbestanden verschillen aanzienlijk, evenals de omvang en complexiteit van het takenpakket.

Zij zorgen voor levendigheid in onze gemeente en zijn actief in landelijke en regionale competities. Zij verzorgen een vrijwel wekelijks aanbod van trainingen, lessen en wedstrijden en genereren betrokkenheid bij hun leden. Zij bestaan dankzij de vrijwillige inzet van grote aantallen vrijwilligers.¹⁾ Met recht kunnen we zeggen dat we met onze sportverenigingen een groot maatschappelijk kapitaal in bezit hebben.

We hebben baat bij zo’n actieve sociale infrastructuur, omdat deze de leefbaarheid en de sociale cohesie in onze gemeente vergroot. In de clubhuizen, de kleedkamers, op de sportvelden en in andere sportaccommodaties zien we plezier, beleving, teamspirit, betrokkenheid, binding.

Allemaal factoren waardoor sportverenigingen gezien worden als één van de weinig overgebleven hechte sociale structuren in een sterk geïndividualiseerde samenleving. Daarom gaat het goed functioneren van deze 34 sportverenigingen ons na aan het hart. Hun bestaansrecht staat of valt met de kwaliteit van hun sportaanbod en daarbij behorende randvoorwaarden.

Die kwaliteit staat onder druk. Deels door externe factoren: zo kiezen veel inwoners, vooral volwassenen, voor het sportaanbod van Amstelhof, Plux en Motion Preventie. De veranderende bevolkingssamenstelling en de afnemende bereidheid om vrijwilligerswerk te doen, spelen eveneens een rol. Deels door factoren waar we als gemeente een aandeel in hebben, zoals de lokale regelgeving en kwaliteit en beschikbaarheid van accommodaties.

En tenslotte de financiële belastbaarheid als gevolg van de privatisering, waardoor met name de buitensportverenigingen niet altijd in staat zijn de noodzakelijke vernieuwingen en vervangingen te plegen. Gelukkig neemt de sport zijn eigen verantwoordelijkheid bij het vinden van een afdoende antwoord op externe ontwikkelingen. NOC*NSF en de sportbonden zijn aan de slag gegaan met het ontwikkelen van nieuwe sportmogelijkheden en concepten.

Zo ontstaan er interessante innovaties, die ruimte bieden aan flexibeler lidmaatschappen, het creëren van een ruimer assortiment voor jeugd en ouderen, minder intensieve vormen van sport, meer aandacht voor wellness en voor family-sport. Wat betreft ons aandeel: we zijn ons bewust dat we met de privatisering veel van onze sportverenigingen hebben gevraagd en voor de toekomst hoge verwachtingen hebben over het invullen van hun maatschappelijke functie.

7.1 Doelstellingen

We zien dat deze ontwikkelingen het functioneren van verenigingen moeilijker en moeizamer maken. Daarmee is de soliditeit van de vereniging als uitvoeringspartij van het gemeentelijk sportbeleid niet langer meer verzekerd. Wij voelen ons mede verantwoordelijk voor het aanpakken van de knelpunten en organisatorische problemen waarvoor de verenigingen zich gesteld zien. Daarom willen wij een actieve rol vervullen in:

- Het stimuleren dat de Uithoornse jeugd bij de sportverenigingen gaat en blijft sporten.
- Het stimuleren van het bestuurlijk vermogen en professionaliteit van verenigingen.
- Het stimuleren van samenwerking, niet uitsluitend met andere sportverenigingen, maar ook (en vooral) met scholen en andere (commerciële) sportaanbieders.

¹⁾ In Uithoorn zijn zo’n 5.000 à 6.000 vrijwilligers actief in de sport, zorg en cultuur. Zij zetten zich gemiddeld 4 à 5 uur per week in.

Wij werken deze voornemens uit in 3 programma's:

- Met jeugd meer toekomst
- Een beter bestuur, een betere organisatie
- Samenwerken

Met het initiëren en uitvoeren van deze programma's verwachten we de volgende resultaten te bereiken:

- Een reductie van het aantal verenigingen die kaderproblemen hebben
- Ledengroei en ledenbehoud
- Een reductie van de administratieve lasten voor verenigingen

7.2 Met jeugd meer toekomst

Met het verstrekken van jeugdsportsubsidies en de introductie van de Jeugdsportpas in 2002 (inmiddels Jeugdactiviteitenpas) hebben wij al een tweetal stimuleringsmaatregelen genomen.

De jeugdsportsubsidieregeling

De sportverenigingen benutten de jeugdsportsubsidieregeling om de Uithoornse jeugd tegen lage contributies aan de vereniging te binden. Precies de helft van de Uithoornse verenigingen maakt gebruik van de regeling. Met de regeling beogen wij de clubs een financiële ondersteuning te bieden. Per jaar stellen wij daarvoor een budget van ca. € 16.000 beschikbaar.

Aan de beschikbaarstelling van het subsidie hebben wij geen prestatie eisen gekoppeld. Daardoor is niet na te gaan of de subsidie daadwerkelijk voor de jeugd wordt aangewend. De clubs zijn over het algemeen tevreden met de regeling. Een aantal clubs hebben moeite met de administratieve voorwaarden. Deze brengen veel werk met zich mee. Verder hebben een aantal clubs moeite met de drempel van € 230.

De Jeugdactiviteitenpas

De Jeugdactiviteitenpas (JAP) is vooral een instrument om de jeugd kennis te laten maken met verschillende sporten en sportverenigingen. Het effect op blijvende sportbeoefening in verenigingsverband is moeilijk te meten. Wel zijn er tal van belangrijke neveneffecten:

- Door geringe kosten kunnen meer kinderen kennismaken met en deelnemen aan meerdere sporten/sportieve activiteiten, die ze zonder de JAP niet geprobeerd zouden hebben.
- Geen lidmaatschapsverplichting maakt uitproberen van sporten mogelijk, zodat later een betere keuze gemaakt kan worden en lange termijn sporten gestimuleerd wordt.
- Voor verenigingen is het een mogelijkheid hun sport en vereniging te profileren. Van de Uithoornse sportverenigingen doen er 23 mee aan de JAP.
- Naast deze verenigingen zijn er 6 overige sportaanbieders die een beweegaanbod hebben voor de Uithoornse jeugd.
- Het JAP netwerk biedt nieuwe kansen op samenwerking op diverse vlakken, op het gebied van naschoolse activiteiten zowel voor scholen/verenigingen als verenigingen onderling (voorbeelden Brede School, naschoolse opvang, sportdagen/schoolsporttoernooien, voortgezet onderwijs/sportvereniging, aanbod voor volwassenen).

Er is dus alle aanleiding tot continuering van dit instrument van ons sportbeleid. Daarom hebben wij besloten tot structurele financiering en tot uitbreiding van het activiteitenpakket. Vanaf 2008 zijn ook culturele en natuuractiviteiten opgenomen in het keuzepakket voor de jeugd. Voor sportverenigingen biedt het de kans om de sport en de vereniging zelf naar de jeugd van Uithoorn te profileren. Ledenwinst kan een positieve bijkomstigheid zijn.

De organisatie van de JeugdActiviteitenPas (JAP) hebben wij ondergebracht bij de Stichting Sportbelangen Uithoorn. Deze besteedt de coördinatie van de JAP vervolgens uit aan het Amstelveens Sportbedrijf. Wij zijn er voorstander van om de totale organisatie en financiële verantwoording direct bij het Amstelveens Sportbedrijf onder te brengen.

Geen financiële drempels

We realiseren ons dat niet alle jeugd in Uithoorn in staat is te kiezen voor een verenigingslidmaatschap of lidmaatschap van een sportschool. Vooral voor jeugd waarvan de ouders/verzorgers van een minimuminkomen moeten rondkomen zijn de financiële drempels voor sportdeelname hoog. Lokaal bestaan er mogelijkheden om die drempels te slechten, o.a. door bijdragen van de Stichting Jeugdfonds Uithoorn-De Kwakel in de vorm van een bijdrage in de contributies van sportverenigingen. Verder biedt het Provinciaal Jeugdsportfonds Noord Holland financiële faciliteiten.

In het kader van het lopende gemeentelijke onderzoek naar administratieve lastenverlichting zullen wij de administratieve voorwaarden behorend bij de jeugdsportsubsidieregeling opnieuw beoordelen.

Met ingang van 2009 zullen wij de uitvoering van de organisatie van de JAP onderbrengen bij het Amstelveens Sportbedrijf. Jaarlijks zullen wij het gebruik van de Jeugdactiviteitenpas kritisch evalueren aan de hand van vooraf gestelde doelstellingen. Met name zullen we kritisch zijn op het gebruik van de pas bij sportverenigingen en de samenwerking met de sportverenigingen.

7.3 Een beter bestuur, een betere organisatie

De sportverenigingen hebben baat bij stimulansen op bestuurlijk/organisatorisch vlak. Het feit dat wij de sportverenigingen een belangrijke maatschappelijke functie toekennen impliceert een taakverzwaring voor de vrijwilligers. Daar waar zij niet over de vereiste competenties beschikken, dienen wij ze toe te rusten. Met goed kader en een goed bestuur is het goed samenwerken en hebben wij meer garanties voor een adequate uitvoering van ons sportbeleid. Uitbreiding en verbetering van de kwaliteit van het kaderbestand, dat de sportvereniging moet runnen vinden wij dus noodzakelijk.

Een gedifferentieerde aanpak

Daar waar het beschikbare verenigingskader in kennis te kort schiet is ondersteuning geboden. In de toekomst willen wij een structurele inzet van middelen voor verenigingsondersteuning en deskundigheidsbevordering. Wij staan een gedifferentieerde aanpak voor, die niet vrijblijvend is. Ondersteuning en facilitering achten wij namelijk alleen zinvol als het onze beleidsdoelstellingen dient en als de betrokken vereniging daar een resultaatverplichting tegenover stelt. Voor een gedifferentieerde aanpak maken we een onderscheid in 3 groepen verenigingen.

Groep 1 De koplopers

Sterke, ambitieuze sportverenigingen, in het bezit van een eigen accommodatie en een ledenbestand van meer dan 500 leden. Zij hebben een beleidsplan. Zij zijn in staat om, naast hun reguliere trainings- en wedstrijdaanbod, andere activiteiten te organiseren. Zij staan open voor samenwerking met andere clubs, scholen en organisaties/instellingen en leveren een belangrijke bijdrage aan de uitvoering van ons sportbeleid.

Groep 2 De "potentials"

Verenigingen, die minder dan 500 leden hebben en over het algemeen geen eigen accommodatie hebben. Zij hebben (nog) geen beleidsplan. Zij vervullen een belangrijke functie, omdat ze een gevarieerd sportaanbod hebben en een relatief groot aandeel jeugdleden. Deze verenigingen hebben voldoende potentieel in huis om een belangrijke bijdrage te leveren aan de uitvoering van ons sportbeleid.

Groep 3 De volgers

Verenigingen die minder dan 100 leden kennen en geen eigen accommodatie hebben. Zij zijn niet of nauwelijks in staat een bijdrage te leveren aan de uitvoering van ons sportbeleid. Tot deze groep rekenen we ook de verenigingen die er bewust voor kiezen klein en besloten te blijven en niet de ambitie hebben om maatschappelijk actief te zijn.

We zullen de komende jaren de grootste prioriteit voor ondersteuning en deskundigheidsbevordering leggen bij groep 1 en 2.

Oog voor vrijwillig kader

We zijn voorstander van initiatieven, waarbij jeugd wordt ingeschakeld voor bestuur- en commissietaken. Wij willen dergelijke initiatieven intensiveren en verbreden naar allochtone jongeren. Ook de groeiende groep senioren vormt een aantrekkelijk potentieel voor het verrichten van bestuurlijk/organisatorische / administratieve taken binnen verenigingen. Deze groep heeft tijd, kennis en ervaring.

Voor de Vrijwilligerscentrale/Cardanus zien wij een belangrijke taak weggelegd in het inschakelen van beide groepen.

Minder regels

We zijn ons ervan bewust dat onze regeldruk ontmoedigend kan werken voor de vele vrijwilligers. We dienen kritisch te zijn op de wijze waarop en de voorwaarden waaronder we vergunningen verlenen en belastingen heffen. Versoepeling en reductie van onze lokale regels is geboden. We willen zoveel mogelijk de administratieve lasten bij subsidie aanvragen beperken.

Voor 2009 en 2010 stellen wij een budget van jaarlijks €15.000 beschikbaar voor het verbeteren van het bestuurlijk en organisatorisch functioneren van clubs.

In de jaarlijkse prestatieafspraken zullen wij Cardanus opdracht geven tot het nemen van initiatieven om allochtone jongeren en de groep senioren te stimuleren tot het verrichten van vrijwilligerswerk voor sportverenigingen.

Wij zullen onderzoeken of en in welke mate we gemeentelijke heffingen, belastingen en leges kunnen compenseren. Wij zullen de raad daarover uiterlijk 2010 rapporteren.

7.5 Samenwerken

Wij willen de sportverenigingen stimuleren om naast hun traditionele aanbod activiteiten te ontwikkelen die de Uithoornse bevolking stimuleren tot een actieve en gezonde leefstijl.

Daarvoor is het nodig om aanvullend op sportbeoefening ook tot bewegingsbevordering te komen, laagdrempelige vormen van bewegen die minder intensief zijn, minder gestructureerd dan de reguliere sportbeoefening en beter inpasbaar zijn in het dagelijkse leven. Dat kan in verschillende settings: in de sportvereniging, de sportschool, het buurthuis, de school kan aandacht geschonken worden aan een actieve, gezonde leefstijl. Samenwerking ligt voor de hand en biedt de beste garanties op resultaat. Wij willen die samenwerking bevorderen.

School en sport

Wij zien de grootste kansen in een samenwerking tussen onderwijs en sportverenigingen. Beide fungeren als vind- en ontmoetingsplekken voor de Uithoornse jeugd. Een leven lang sporten begint op jonge leeftijd, wanneer de grondbeginselen van het bewegen en spelen worden bijgebracht. Eerst door de ouders, daarna door de school, vervolgens door de sportvereniging.

Veel kinderen en jongeren voldoen niet aan de Norm Gezond Bewegen voor jeugd: namelijk dagelijks een uur (matig) intensief lichamelijk actief zijn. Het niet voldoen aan de beweegnorm op jonge leeftijd kan al vroeg tot gezondheidsproblemen leiden. Uit een onderzoek van de GGD Amsterdam blijkt dat in de regio Amstelland de Meerlanden er veel kinderen zijn die met overgewicht kampen.

Wij vinden dat verontrustend. Het effect op latere leeftijd is dramatisch: een grotere kans op hart- en vaatziekten, diabetes, osteoporose, depressie en verschillende vormen van kanker. Tussen te weinig bewegen en overgewicht bestaat een aantoonbare relatie. De rekening die de maatschappij daarvoor moet betalen is hoog. Stimuleren tot sporten en bewegen op jonge leeftijd legt de kiel voor een blijvende sportbeoefening. Bewegingsopvoeding begint niet wanneer de grens van 40 jaar gepasseerd is, maar wanneer een kind zijn eerste stappen zet.....

Belangrijk probleem bij het tot stand brengen van een samenwerking tussen sportverenigingen en scholen is dat er te weinig uitvoeringscapaciteit is: professioneel of vrijwillig. Lang niet alle groepsleerkrachten zijn opgeleid om bewegingsonderwijs te geven. En binnen de verenigingen zijn er te weinig middelen voor betaald kader en/of vergoedingen voor vrijwilligers. Ook is er een logistiek probleem: veel van de activiteiten moeten overdag –o.a. in de vorm van naschoolse opvang- worden gedraaid.

Door gebruik te maken van de in 2007 door de ministeries van VWS en OCW ingevoerde stimuleringsregeling 'Impuls brede scholen, sport en cultuur' kunnen we het probleem van de uitvoeringscapaciteit oplossen. Het betreft hier de inzet van zogenaamde combinatiefuncties.

Daarmee bereiken we dat:

- We de (brede) scholen in onze gemeente de gelegenheid bieden een sport- en culturaanbod te verzorgen.
- We een aantal Uithoornse sportverenigingen in staat stellen hun maatschappelijke functie beter uit te oefenen en hun inzet voor het onderwijs, de naschoolse opvang en de wijk mogelijk te maken.
- Er dagelijks een sport- en beweegaanbod op en rond scholen voor jeugd tot 18 jaar is.

Andere doelgroepen

Voor de bewegingsbevordering van ouderen en mensen met een beperking zien wij niet direct een taak weggelegd voor de sportverenigingen. De ervaring leert dat de groep ouderen zeer wel in staat is om binnen andere verbanden sport te beoefenen. Voor het sporten door mensen met een beperking opteren wij voor een regionale aanpak.

Uithoorn maakt deel uit van een regionaal samenwerkingsverband op het gebied van aangepast sporten. Voor de uitvoering van sportprogramma's verschaffen wij een jaarlijkse bijdrage aan SportService Noord Holland.

Wij zullen scholen en sportverenigingen beter toerusten om tot meer samenwerking te komen bij de uitvoering van o.a. naschoolse sportopvang en het toeleiden van kinderen vanuit het bewegingsonderwijs naar de sportverenigingen.

Wij denken dan aan het benutten van stimuleringsmaatregelen van de Rijksoverheid tot het aanstellen van zgn. combinatiefuncties. Wij willen daarom al voor 2010 bij het Rijk een aanvraag indienen voor 2 combinatiefuncties. Gedurende de subsidieperiode van het Rijk is het project als een Pilot te beschouwen. Afhankelijk van de evaluatie kan het project daarna definitief worden ingevoerd.

Wij zien geen aanleiding extra beleidsimpulsen te geven voor het bevorderen van sporten door ouderen en mensen met een beperking.



8 | Financiën en planning

De beleidsvoornemens in deze sportnota hebben we opgenomen in een uitvoeringsprogramma en –daar waar mogelijk- vertaald naar financiële consequenties. In 8.2 hebben we indicatief aangegeven wat die gevolgen zijn. Per beleidsvoornemen verwijzen we naar het hoofdstuk waar we dat voornemen hebben geuit, naar de eenmalig en structureel vereiste inzet van middelen en tenslotte naar de raadsperiode waarin we ons voornemen denken uit te voeren.

Op deze wijze krijgt de Raad, sportend Uithoorn en de burger van Uithoorn in een kort bestek inzicht in de wijze waarop wij onze sportnota gestalte denken te geven. Tevens biedt het de betrokkenen een uitstekende gelegenheid de uitvoering van het beleidsprogramma te controleren, te evalueren en te monitoren. Wij zullen daartoe jaarlijks aan de Raad verslag uitbrengen en verantwoording afleggen.

8.1 Uitgangspunten en kaders voor financiering

Op de korte termijn zullen we terughoudend (moeten) zijn met beleidsintensiveringen: we hebben gekozen voor een sober financieel beleid. Dat betekent dat we het nieuwe sportbeleid in ieder geval tot en met 2009 zullen uitvoeren binnen de huidige financiële kaders. De sportnota kijkt echter verder dan de huidige raadsperiode. Daarom achten wij uitvoering van de hier geuite beleidvoornemens zeer wel denkbaar. Daartoe zullen we dan ook voor de jaren na 2009 nadere voorstellen doen, waarbij we ons ten doel stellen binnen de volgende financiële kaders en uitgangspunten te blijven.

- Door een slimme inzet van mensen, goederen en materiaal kunnen we een deel van onze beleidsvoornemens realiseren.
- De opbrengst van vrijvallende sportgronden zal worden aangewend voor investeringen in de sportsector ongeacht de toekomstige bestemming.
- Door af te stemmen met andere beleidsvelden is een effectieve inzet en “stapeling” van middelen mogelijk. Een actieve bijdrage van de sportsector aan andere beleidsterreinen willen wij graag honoreren en premiëren.
- Geld, goederen en diensten behoeven niet alleen van de overheid te komen. Ook de particuliere sector kan bijdragen leveren.
- Wij zullen de inzet van Rijksgelden (en eventueel gelden van de provincie) zo maximaal mogelijk benutten, o.a. voor het inzetten van combinatiefuncties.
- Het verstrekken van een jaarlijkse onderhoudsbijdrage wordt gecorrigeerd met in het verleden reeds afgekocht onderhoud.
- Benutten van het instrument van Meerjaren Onderhouds Planning.

Aan de veiligheidsvoorzieningen op de Vuurlijn en bij het sportpark De Randhoorn zal in 2010 respectievelijk in relatie met het uitvoeringsplan van het Uithoorn Verkeers en Vervoers Plan (UVVP) en het bouwplan Legmeer West aandacht worden besteed.

Aan de veiligheidsvoorzieningen op de Vuurlijn en bij het sportpark De Randhoorn zal in 2010 respectievelijk in relatie met het uitvoeringsplan van het Uithoorn Verkeers en Vervoers Plan (UVVP) en het bouwplan Legmeer West aandacht worden besteed.

8.2 Uitvoeringsprogramma 2009 – 2012

	2009	2010	2011	2012
Eenmalig				
Routeboek	15.000			
Deskundigheidsbevordering	15.000	15.000		
Structureel				
Uitbreiding ambtelijke capaciteit (0,1 fte)	6.600	6.600	6.600	6.600
Investeringsprogramma accommodaties	36.250	65.244	103.031	160.163
Onderhoudsbijdrage UHC Qui Vive	13.278	13.477	13.680	20.519
twee combinatiefuncties			60.000	60.000
Totaal	86.128	100.321	183.311	247.282

Aan de veiligheidsvoorzieningen op de Vuurlijn en bij het sportpark De Randhoorn zal in 2010 respectievelijk in relatie met het uitvoeringsplan van het Uithoorn Verkeers en Vervoers Plan (UVVP) en het bouwplan Legmeer West aandacht worden besteed.

Bijlage 1

Ontwikkelingen en trends in Nederland;
lokale ontwikkelingen

Demografische ontwikkelingen

Nederland

- Tot 2005 blijven dertigers en veertigers de grootste leeftijdsgroep, in 2010 en 2020 zijn respectievelijk de veertigers en vijftigers de grootste leeftijdsgroep. Het aantal 65-plussers neemt de komende jaren al toe, maar stijgt na 2010 spectaculair, van 15% in 2010 naar 23% in 2040.
- Ook de samenstelling van de Nederlandse bevolking zal de komende decennia veranderen. Het percentage 'autochtone' Nederlanders (mensen met Nederlandse voorouders) neemt gestaag af; de bevolking wordt steeds 'gekleurder' naarmate de huidige generaties allochtonen zich zullen mengen met 'autochtone' bevolkingsgroepen.

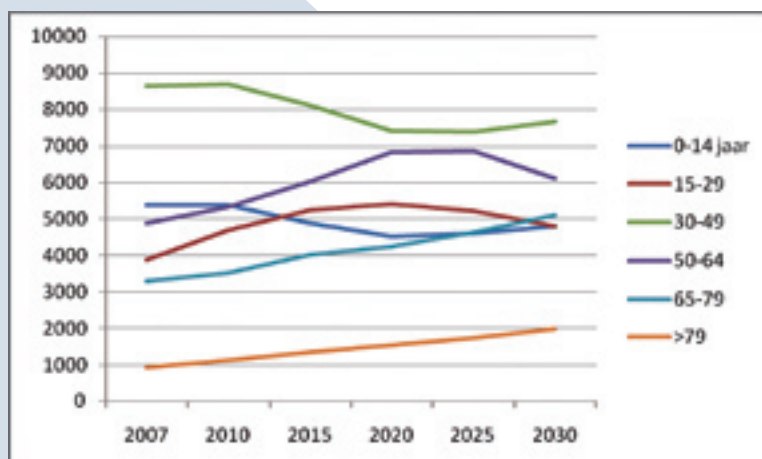
Uithoorn

De bevolking van Uithoorn groeit de komende 20 jaar nog met ca 13%. Jaarlijks komen er gemiddeld zo'n 150 mensen bij. De bevolking groeit met name onder de groep oudere inwoners van Uithoorn. In 2007 was het aandeel 65-plussers 15.6%; in 2030 zal dat aandeel gestegen zijn naar 23.3%. Deze stijging heeft onder andere te maken met de langere levensverwachting. Het aandeel kinderen (0-14 jaar) neemt in die periode af: van 19.9% naar 15.8%. Die daling zet in na 2010. Ontgroening en vergrijzing gaan dus hand in hand.

Bevolkingsprognoses 2007 – 2030

Leeftijd	2007 absoluut	2010	2015	2020	2025	2030
0 – 14 jaar	5.376	5.382	4.877	4.526	4.597	4.801
15 – 29 jaar	3.890	4.705	5.247	5.423	5.222	4.803
30 – 49 jaar	8.644	8.706	8.111	7.415	7.388	7.678
50 – 64 jaar	4.889	5.322	6.021	6.843	6.860	6.098
65 – 79 jaar	3.305	3.541	4.040	4.256	4.637	5.115
>79 jaar	928	1.119	1.352	1.550	1.720	1.980
Totaal	27.032	28.775	29.648	30.013	30.424	30.475
%						
0 – 14 jaar	19.9	18.7	16.4	15.1	15.1	15.8
15 – 29 jaar	14.4	16.4	17.7	18.1	17.2	15.8
30 – 49 jaar	32.0	30.3	27.4	24.7	24.3	25.2
50 – 64 jaar	18.1	18.5	20.3	22.8	22.5	20.0
65 – 79 jaar	12.2	12.3	13.6	14.2	15.2	16.8
>79 jaar	3.4	3.9	4.7	5.2	5.7	6.5

Bron: Demografische gegevens Uithoorn, afdeling Dienstverlening – cluster Publiekszaken, 2008



Ruimtelijke ontwikkelingen

Nederland

- In Nederland zal de komende jaren meer en meer sprake zijn van verstedelijking en grootschalige infrastructuurprojecten. De vraag naar de leefbaarheid van de directe woonomgeving neemt toe. Sport- en recreatievoorzieningen blijven hierin een belangrijke rol spelen, vooral in de oude(re) wijken, waar de sportdeelname doorgaans lager is.
- De trend naar verdichting van de (groot)stedelijke woonomgeving zet door: het volbouwen van de nog resterende openbare ruimte resulteert in steeds meer huizen, appartementen en auto's. Dit proces van verdichting zal echter in toenemende mate gepaard gaan met aandacht voor kwaliteit en leefbaarheid. Dit biedt kansen voor de sport om via aantrekkelijke, voor iedereen toegankelijke voorzieningen een bijdrage te leveren aan een kwalitatief hoogwaardige woonomgeving.

Uithoorn

Tal van majeure ontwikkelingen wijzen erop dat Uithoorn ruimtelijk gezien grote veranderingen te wachten staan. Dit onder invloed van het nabije Schiphol, de ambities van Greenport Aalsmeer om verder te groeien en de provinciale plannen om de N201 aan te pakken en een goede verbindingroute te creëren tussen de A2 en Schiphol.

Tegelijkertijd met die ontwikkelingen wil het gemeentebestuur haar ambitie uit de Strategische Hoofdpijnen van 2004 overeind houden: "Uithoorn moet vooral een woongemeente worden, waar het goed wonen en leven is." Kortom: Uithoorn wil de komende jaren investeren in een kwalitatief hoogwaardige woonomgeving.

Ontwikkelingen op de sportmarkt

Nederland

- Mensen participeren in zich uitbreidende en grotere netwerken. Dat vraagt om andere sociale verbanden: ook wel "lichtere" gemeenschappen genaamd. "Licht" omdat zij uitgaan van lossere bindingen tussen mensen onderling en tussen mensen en organisaties. In de sport zien we die lichtere verbanden in sportscholen, op schaatsbanen, in zwembaden, etc.
- Gezinnen en andere huishoudens komen steeds meer in een 'tijds-klem' terecht. Als gevolg hiervan hebben mensen in de toekomst steeds meer behoefte aan flexibele vormen van vrijetijdsbesteding die een hoge kwaliteit bieden, makkelijk te organiseren en goed bereikbaar zijn.
- De roep om 'kwaliteit' neemt toe. Consumenten willen waar voor hun geld en eisen van aanbieders van diensten en producten een steeds hogere kwaliteit. Zij zijn ook bereid daarvoor te betalen. Commerciële ondernemers weten nu al goed in te spelen op de verhoogde kwaliteitsbehoefte van mensen.
- Er bestaat geen directe relatie tussen de prijs van sport en deelname aan sport; geld speelt bij het (gaan) sporten een ondergeschikte rol. Factoren als de verplichtingen die sporten in verenigingsverband met zich meebrengen en de kwaliteit van de voorzieningen spelen een veel belangrijkere rol. Uiteraard geldt dit niet voor de absolute minima. Te verwachten valt dat de verschillen tussen de diverse inkomensgroepen zullen toenemen en dat het prijsniveau van sport zal stijgen.

Uithoorn

- We zien in onze gemeente een aantal ontwikkelingen zoals:
- een afnemende betrokkenheid van vrijwilligers bij het verenigingsleven en een meer consumptieve instelling van sporters;
- minder sportbeoefening in verenigingsverband door de categorie schoolverlaters. Met behulp van jeugdsportsubsidies, de Jeugdactiviteitenpas en het voeren van een vrijwilligersbeleid, gericht op ondersteuning, pakken wij die knelpunten aan.
- Het besturen van een vereniging is moeilijker geworden nu verenigingen meer en meer zijn onderworpen aan strengere en omvangrijkere wet- en regelgeving.
- De commerciële sportaanbieders Amstelhof, Plux en Motion Preventie hebben de afgelopen jaren een groot lokaal marktaandeel verworven. Voor aanzienlijk hogere tarieven dan de gemiddelde contributie van verenigingsleden kunnen de inwoners van Uithoorn zich inschrijven voor een breed scala van activiteiten. Het serviceniveau is hoog.

Accommodatieontwikkelingen

Nederland

- Voor de toekomst verwachten we meer en meer accommodaties die naast sportgebruik andersoortige activiteiten en evenementen huisvesten. Hierbij valt te denken aan culturele voorzieningen, buurtcentra of gezondheidscentra en combinaties met onderwijsvoorzieningen (Brede scholen).
- De sportwereld blijft behoefte houden aan monofunctionele sportaccommodaties. Sportverenigingen wensen accommodaties die tegemoet komen aan de behoefte om daarvan een exclusief gebruik te maken. Een voorbeeld daarvan is de turnhal, het waterkunstgras hockeyveld, de tennisbaan.
- Vanuit het streven naar rentabiliteitsverhoging is een ontwikkeling te verwachten van meervoudig en continu te benutten sportvloeren. Voor buitensporten zullen kunststof velden worden ontwikkeld. Zij zijn nauwelijks van echt te onderscheiden, maar wel meervoudig te gebruiken (voetbal, tennis, hockey, korfbal, handbal), zoals ook de vloeren van sporthallen dat doen.
- Nederland gaat steeds professioneler om met topsport(ers). Dit uit zich in toenemende aandacht voor topsportaccommodaties, zowel op landelijk als op lokaal niveau. Een aantal Nederlandse gemeenten profileert zich nadrukkelijk als "topsportstad" en hebben hun sportbeleid gebaseerd op de mogelijkheden die topsport biedt. Sinds de Olympische Spelen in Sydney zijn gemeenten meer dan voorheen bereid om topsportbeleid te voeren. Tijdens de voorbereidingsperiode voor de Spelen in Beijing is landelijk zelfs de ambitie geformuleerd om de Spelen in 2028 naar Nederland te halen.
- Steeds vaker gaan gemeenten ertoe over beheer- en onderhoudstaken onder te brengen bij de gebruikers, voornamelijk in de buitensport. Het belangrijkste motief hiervoor is het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid en het vergroten van de betrokkenheid. Verenigingen worden gestimuleerd zelf de kwaliteit van de accommodaties in stand te houden. Daarbij kunnen financiële overwegingen en o.a. inverdienmogelijkheden een rol spelen.

Uithoorn

Uithoorn heeft met het KDO complex, het Qui Vive complex, de Scheg, Amstelhof en de Randhoorn een aantal multifunctionele sportaccommodaties.

- In het sportdeelname onderzoek geven de inwoners een waarderingscijfer van 6.2 voor de sportvoorzieningen in Uithoorn. Deze "net" voldoende wordt nog eens positief gekleurd door de commerciële sportvoorzieningen van Amstelhof en Pluxx.
- De levenscyclus van een aantal sportvoorzieningen is of loopt ten einde.
- De gemeente heeft geen topsportaccommodaties.
- Uithoorn heeft al vroeg een groot aantal beheers- en onderhoudstaken bij de gebruikers ondergebracht. Tennisaccommodaties worden door de gebruikende verenigingen onderhouden. Onderhoud van kleedkamers en onderhoud rondom velden en veldomgeving behoren ook tot het pakket zelfwerkzaamheid van de buitensportverenigingen. De Scheg is verkocht aan een particulier. De Otter is eveneens particulier eigendom. Binnen onze gemeentegrenzen zijn 2 beheersstichtingen actief: in de Kwakel en bij de 2 Qui Vives. Uithoorn heeft zich bij de overdracht niet alleen laten leiden door het motief dat overdracht van overheidstaken de betrokkenheid en zelfverantwoordelijkheid van de gebruikers vergroot. Financiële taakstellingen speelden daarbij een belangrijke rol. De netto gemiddelde uitgaven per hoofd van de bevolking zijn daarom laag.

Gemeentelijke uitgaven en inkomsten voor sport 2008*	Lasten	Baten
<i>Binnensportaccommodaties</i>		
Gymlokaal Christinalaan**	30.800	7.600
Gymlokaal Legmeer**	42.000	3.000
Gymlokaal Eendracht**	49.100	14.500
Sporthal de Scheg	56.700	
Sporthal KDO***	41.400	
<i>Onderhoud binnensportaccommodaties</i>		
Gymlokaal Christinalaan	7.700	
Gymlokaal Legmeer	23.900	
Gymlokaal Eendracht	31.200	
<i>Sportparken</i>		
Noordammerweg	31.700	1.700
De Biezenwaard	100	
De Randhoorn	262.600	100
<i>Zwembad</i>		
De Otter	132.700	
<i>Sportstimulering/-ontwikkeling</i>		
Jeugdactiviteitenpas****	29.000	12.300
Jeugdsportsubsidies	15.600	
Schoolsport	600	
Sportraad	600	
<i>Overige</i>		
Groep 6 on the move	6.100	
Totaal	761.800	49.200
<i>Jaarlijkse netto-uitgaven</i>	712.600	
<i>Netto uitgave per hoofd van de bevolking</i>	25,96	

* Alleen de structurele lasten en baten zijn in beeld gebracht. De baten en lasten zijn afgerond op €100.

** ca. 50% van de uitgaven voor gymlokalen komt voor rekening van het onderwijsbudget

*** Inclusief €7.000 voor groot onderhoud.

**** Inclusief subsidies aangepast sporten. Exclusief financiering voor uitbreiding met culturele en natuuractiviteiten.

De rol van de lokale overheid

Nederland

- De regietaak van de lokale overheid zal de komende jaren actiever worden ingevuld. Er is een verschuiving waarneembaar van het 'sturen op afstand' naar 'ingrijpen vanuit betrokkenheid'. De regietaak wordt dan niet meer gezien als het invullen van de primaire randvoorwaarden, maar als het plegen van noodzakelijke interventies vanuit het gemeenschappelijke of maatschappelijke belang.
- Er ontstaat meer aandacht voor integraal lokaal beleid en - in het geval van de sport - sportinclusief denken. Sport zal in toenemende mate betrokken worden bij integrale beleidsontwikkeling. Binnen de thema's als gezondheidsbevordering, maatschappelijke participatie, sociale activering, jeugdzorg en welzijn zullen sport- en bewegingsactiviteiten een nadrukkelijker functie vervullen. De noodzaak van integraal beleid vraagt van de sportafdelingen binnen gemeenten om een andere, meer naar buiten gerichte benadering.
- Vanuit het oogpunt van efficiency worden uitvoerende taken uitbesteed aan regionale uitvoeringsorganisaties of aan commerciële ondernemingen.
- De clustering van maatschappelijke functies op wijkniveau zal verder toenemen. Scholen zijn verplicht buitenschoolse activiteiten op te zetten.

Uithoorn

- Er bestaan binnen de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling contacten tussen de diverse beleids-terreinen binnen de gemeente. Uithoorn kent in haar beleid sport geen hoge prioriteit toe. Sport is (daardoor) nog onvoldoende structureel ingebed in andere beleidssectoren. De rol van sport kan worden gekenmerkt als een reactieve en volgende.
- Tussen sport en de andere beleidsvelden bestaan diverse raakvlakken. We hebben deze hieronder in kaart gebracht.

Raakvlakken sport en andere beleidsvelden

	Gezondheid	Welzijn	Jeugd	Vrijwilligers	Ouderen	Onderwijs	Recreatie	Ruimtelijke ordening
Sportstimulering	●	●	●		●	●	●	
Maatschappelijke functie sport	●	●		●		●		
Sport en onderwijs	●		●			●		●
Sportaccommodaties						●		●
Openbare sport- en speelruimte	●	●	●					●

Bijlage 2

Ontwikkelingen en trends in Nederland;
lokale ontwikkelingen

KDO

KDO formuleerde in zijn visie als doel dat zij een laagdrempelige vereniging wil zijn, toegankelijk voor alle leeftijden. KDO wil zich ontwikkelen naar een vereniging met een breed aanbod en met nieuwe sporten. KDO mikt daarbij op de inwoners van De Kwakel, park Krayenhoff en de Meerwijk. Het aantal diensten zal worden uitgebreid. KDO biedt in de toekomst niet alleen maar het traditionele sportaanbod, maar ook activiteiten in de sfeer van gezondheid en wellness. De accommodatie van KDO dient daarop te worden aangepast.

Legmeervogels

Ondersteund door een rapport van de KNVB heeft Legmeervogels het voorstel neergelegd om de huidige capaciteit van de Randhoorn uit te breiden. Door een substantiële groei van met name het aantal jeugdleden en een intensiever trainingsgebruik van het huidige complex is de huidige capaciteit, volgens Legmeervogels en de KNVB meer dan volledig benut. Legmeervogels heeft als visie dat men de jeugd kansen wil bieden om in verenigingsverband actief te zijn en tot ontplooiing te laten komen. De club mikt daarbij op het verzorgingsgebied van heel Uithoorn.

Honk- en softbalvereniging Thamen

In zijn beleidsvisie geeft het bestuur van HSV Thamen aan dat de leden van de honk- en softbalvereniging meer willen sporten en met een hoger ambitieniveau. Het beleid van de vereniging is gericht op het uitbreiden van breedtesportfaciliteiten en het bieden van (top) sportmogelijkheden. De vereniging wil tevens kinderopvangmogelijkheden aanbieden. Voor het realiseren van de ambities is de huidige accommodatie in de ogen van het bestuur niet toereikend.

Qui Vive hockey

Op basis van een plan van het bestuur van Qui Vive, ingediend begin 2007, is inmiddels besloten tot het financieren van de aanleg van een vierde kunstgrasveld en het verstrekken van een gemeentelijke garantie voor de vervanging van de top laag van een bestaand kunstgrasveld. De beslissing tot het verlenen van gemeentelijke steun was gebaseerd op de grote maatschappelijke rol die Qui Vive vervult, de landelijke ontwikkeling naar het –overall– spelen van hockey op kunstgras en het capaciteitsprobleem van de sterk groeiende hockeyvereniging.

Bijlage 3

Ontwikkelingen en trends in Nederland;
lokale ontwikkelingen

Naam Club	Tak van sport	Leden UH*	Leden niet UH*	Totaal	>17 jaar	<17 jaar
AKU	Atletiek	233	71	304	176	128
Space Shuttle	Badminton	62	23	85	59	26
De Kwakel	Badminton	78	26	104	67	37
VDO	Gymnastiek	520	40	560	286	274
Thamen	Honk- en softbal	159	112	271	199	72
Tai-Otoshi	Judo	161	25	186	37	149
KDO	Handbal	103	25	128	64	64
KDO	Veldvoetbal	362	58	420	215	205
KDO	Futsal	82	88	170	170	
KDO	Trimmen	26	10	36	36	
KDO	Volleybal	35	5	40	33	7
DWS	Gymnastiek	207	35	242	122	120
Legmeervogels	Voetbal	762	138	900	563	337
Legmeervogels	Handbal	123	19	142	69	73
TCU	Tennis	550	50	600	456	144
Uithoornse Reddingsbrigade	Zwemmen	51	6	59	18	41
UWTC	Wielersport	56	174	230	207	23
Qui Vive	Tennis	695	120	815	590	225
Qui Vive	Hockey	713	237	950	459	491
SAS '70	Volleybal	175	20	195	116	79
De Amstel	Zwemmen	98	109	207	144	63
Amstelland						
Uithoorn	Schaatsen	58	15	73	40	33
Sparta	Gymnastiek	53	5	58	58	
Boule Union						
Thamen	Pétanque	32	32	63	62	1
De Legmeer e.o.	Bridge	80	20	100	100	
De Amstel	Schaken	49	18	67	41	26
Sans Rancune	Bridge	37	6	43	43	
De Doelvinders	Boogschieten	16		16	13	3
VDO/SE	Tafeltennis	56	21	77	62	15
Totaal		5.633	1.508	7.141	4.505	2.636

Bronnen:

-Jeugdsportsubsidies 2008 gemeente Uithoorn

-Factsheets; websites; clubdocumenten; directe informatieverstrekking clubs

*UH staat voor uit Uithoorn

Geen opgave ontvangen van de bridgeverenigingen Uithoorn, de Kwakel en Hartenvrouw; MTC Meer Uit (motorsport); TVO (tafeltennis); de Amstelhof (tennis); Nemo (onderwatersport); Thamen (onderatersport); Kunst en Genoegen (dammen); Judoschool Blauw. Michiel de Ruyter (roeien) en Frisse Vreugde (schaatsen).

Bijlagen 4 en 5

Aantal gesubsidieerde jeugdleden Uithoornse sportverenigingen

Gebruik Jeugdsportpas door Uithoornse jeugd

Bijlage 4 - Aantal gesubsidieerde jeugdleden Uithoornse sportverenigingen

Sportvereniging	4-12 jaar	13-14 jaar	15-17 jaar	Totaal
Atletiek Klub Uithoorn	78	16	14	108
Badmintonclub Space Shuttle	5	3	18	26
Badmintonvereniging de Kwakel	20	8	9	37
Gymnastiekvereniging VDO	215	37	22	274
Honk- en softbalvereniging Thamen	43	15	14	72
Judovereniging Tai – Otoshi	125	17	7	149
K.D.O. Handbal	39	6	17	62
K.D.O. Volleybal -	-	7	7	
K.D.O. Veldvoetbal	129	32	46	207
Legmeervogels Handbal	48	11	3	62
Legmeervogels Voetbal	374	69	77	520
Michiel de Ruyter Uithoorn	-	-	-	
Schaakvereniging de Amstel	-	-	-	
Schaatsvereniging Amstelland Uithoorn	32	1	33	
Tennisclub Uithoorn	40	84	20	144
Qui Vive Hockey	288	99	104	491
Qui Vive Tennis	141	43	41	225
Uithoornse reddingsbrigade	29	9	10	48
Uithoornse volleybalvereniging SAS '70	48	20	11	79
UWTC -	-	-	-	
Zwem- en polovereniging De Amstel	30	13	20	63
DWS de Kwakel	107	8	5	120
Totaal	1.791	491	445	2.727
Aandeel jeugdigen van de Uithoornse bevolking	3.419	688	1.028	5.135
% jeugdigen dat is aangesloten bij sportvereniging	52.4	71.4	43.3	53.1

Bronnen: Besluit toekenning Jeugdsportsubsidies 2008 en Demografische gegevens Gemeente Uithoorn 2007

Bijlage 5 Gebruik Jeugdsportpas door Uithoornse jeugd

Schooljaren	Totaal aantal deelnemers per jaar
2002 – 2003	70
2003 – 2004	309
2004 – 2005	387
2005 – 2006	419
2006 – 2007	597
2007 – 2008	585

Bron: Jaarverslag en directe informatieverstrekking





www.uithoorn.nl